

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu naše stvari, a neslogom sve pokvari“ Nar. Pol.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopisat ne tiskaju. Prispisana se pisma tiskaju po 5 svđ. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 novđ, za svaki redak više 5 novđ; li u slučaju opetovanja — uz pogodbe sa upravom. Novci se šalju poštarikom *naplatom* (asegnu postale) ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrijeme, neka to javi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napisao: „Reklamacija“. Dopisi se na vrhodu ako se i ne tiskaju. — **NAŠA SLOGA** izlazi svakog četvrtka na cijelom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Nebilježovani listovi se ne primaju. — Prodajna s poštarikom stoje 3 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 501 12 za pol godinu. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 svđ.

POZIV NA PREDPLATU.

Primiće se eto koncu i šestnaesta godina, što šaljemo naš list u ruke milog nam rođa. Na koncu godine valja da običadujemo sa našimi dužnicim i vjerovnicim. Da uzmognemo drugim zadovoljiti, molimo sve naše dužnike, da uoćine čim prije svoju dužnost. Pozivljamo ujedno sve naše dosadnje predplatnike, da se iznova predplatom oglase te da našeraju listu i novih čitateljah pribaviti nastoje. Predplata poštarikom stoje za cijelu godinu za imućnije for. 5, a za seljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carovine za poštarinu više. Novce nevalja šaljati u pisma, jer je predrago, nego poštarikom naplaticom. (Vaglia postale).

Uprava »Naše Sloge«.

Govor

zastupnika g. Vjekoslava Spinčića kod proračunske razprave u istarskom saboru, dne 7. decembra 1885.

Gospodin izvjestitelj spomenuo je, da je stanje zemaljske zaklade briljantno. Ja pak tvrdim, da stanje velikoga dijela pučanstva Istre, naših seljakah, nije briljantno, dapače da je veoma kukavno.

Njim čine velike štete vode, kao u cerovskoj ravneli, u tupljačkom lugu, okolo čepričkog jezera, kuda poplave uništih polja i livade. Njim po mnogih stranah pomanjkuje zdrava vode, uredjenih vodovjaka; ljudi rabe onu laku vodu, koju li živine, u kojoj se ove kupaju i koju smrad.

Poplave i nestašica zdrave vode prozrokuju bolesti, groznice, koje neusmiljeno haraju u raznih predjelih Istre. Naroda izumire, b-z tješčičke ponćel, jer su lječnici, koje li pomaze plućati, i obćinski i kotarski, predaleko i preskupci.

Nestaj radnih silah, a ostavši li nemogu koliko bi trebali ili, klonuli duhom, nemare.

Nestašica radnih silah, ogoljena brda, bolesti na grozju, uzrokom su slaboga prirada. Seljac, bivši do nedavna kmetovi i odkupivši zemlja na izplatu uz croke, nemogu namirivati svojih dugovah, zapudaju sve u vde i to često kod ljudi bez srca i duše. Nosili njim uvijek štogod, plaćati njim neprestano u prirodniuh i u novcu, tako da dožiji i po sto od sto i više, nikad neznadu štje njim duduju. Kad već nemogu plaćati, tad njim se manja prodavaju pod bubanj, na dr. žnj. imanja vriedna na lraču za koju stotinu. Mnogi ostaju bez posjeda, bez kuće i kućišta i poslju radnici na pol ili traže si radnje po gradovih, odkud se često vraćaju pokvareni, pogibeljni svojim susjedom. Ostaju još na svojem, ako su zle ljetine, zadužuju se i juče i slže jih udes pred, ako su bolje lj-tine, moradu većinu svojih priradah davati vjerovnikom uz cianu kakovu ovi hoć. I uz tezak prevoz. Čitave porozovne obćine i veliku sela kao Morgani, Kriune, Tupljak, Truške itd nemaju poštena puta; Lantide, Kikaver,

Marezige i druge prose ga. Ne riedko se dogndja, da se vozovi pravnu, predmeti oštete. živina ozlede.

Materijalno zapušten narod nemože ni moralno biti u dobru stanju.

Ja neću reći, da nisu i sami stanovnici svojemu kukavnomu stanju štogod krivi; ima jih neradnih, razalpalb, kad štje imade lahkomišljentih; ima jih koji se promalo za svoje dobro brinu. Ali tomu svemu ima se lječiti uzroka u upravah prošlosti, u koji su rada na upravi, imali li se brinuti za odstranjenje manah i za poboljšanje stanja.

A štje vidjamo? Nekim selom i crkve su predale o; njihovi stanovnici nemogu uživati bit vjerskih utjehah nit naučati se kršćanski nauk. Velika je nosušica svedenikah, koju čute skoro izključivo seoski stanovnici. Za odgoj svedenikah ustrojio se je doista zavod u Trstu, u Irugi u Kopru, a li prvom teško napreduju pitomci radi naukovoga jezika; u drugom većina nozna jezika seljakah nit će se ga naučiti. Taj zavod podupire se li iz zemaljskih zakladah, a li njega izišavši svedenici neđu znati jezika puka mod koj budu imali hoć.

Jadna li nidesa! Već viekove uči se jezike divljih narodah Afrike i Amerike, da se pak uzmogne među njimi širiti kršćanski vjeru i ljubdu, a li pokrajini aređišnje države europeljske, na sklonku XIX. vieka, odguju se domaće buduće svedenike tako, da neđu znati jezika pučanstva među koje će doći, da pastiri neđu razumjeti svojih ovacah. To, gospodo, moguće je samo kod nas.

Ni sa školami nemožemo se pohvaliti. Kakva polovica dužnih polazi školu. A ta polovica su većinom hrvatski ili slovenski djeva. U jednom kotaru, pretežno hrvatskom, polaze školu samo 22 od sto dužnih, ne a toga štje bi ostali bili nemarni, nego a toga štje nemaju školah. Čitave porozovne obćine, na stotine djece u pojedinih skoro, na lraču u pojedinih mjestnih obćinah ima djece, koja nemaju prilike, da se štje nauče. A kad se ustranju škole za hrvatska djevu, hoće se često — pitajuć sad zastupatva, sad ljude školskoga okružja, sad djevu — da budu talijanske ili od novijega vremena, da budu paralele, ili bar da se talijanski kao predmet već se smogodišniju djevu nauča. U najnovije vrijeme dozvolje je zemaljski odbor ustrojenje jedne škole samo pod uvjetom — a ja ntečem da ima pravo taj uvjet stavljati — da bude i talijanska paralela, premda nabljuše nego 9 djece, koja uz hrvatski i talijanski znadu. Kad se tako paralele ustroji tad se već nadje ljude, koji svakeakjimi sredstvi rade, da ide čim više djece u nju, te da se poviedu uzgojno-obućna pravila i da se neima odgovarajućega uspjeha.

Za unapredjenje poljedjelstva uzdržaje se već nekoliko godinah enopomologička šticej; uzdržaje se šticešna škola i pitomci; daje se podpore pućkim učiteljem za poruzak poljedjeljskoga tešnja. Što sve silnih novacah stoje. Ali to kao da je sve ratno za Talijane; učitelji, kojim inače su čast, nepoznajudi hrvatskoga nit slovenskoga jezika, nemogu podučavati s uspjehom onih, koji talijanski neznadu. Ustrojio se je i zavod zemaljskoga kredita, kojim bi se imalo odstraniti lihar-

stvo, olakšati posao zaduženikom. Zanj jamči zemlja; nad njim ima nadzor zemaljsku uprava. Događilo se je pred kratko vrijeme, da je uprava toza zavod povratila apla, jer je bio pisan hrvatski. Daje se pravovom i pojedincem na stotine li sudah, dođim se seljac, kojim je najpreča potreba, razmjerno malo a njom okorišćuju. —

Nad costovnimi odnori ima zemaljski odbor nadzor. U novije vrijeme nije htjeo od jeonoga osnovnoga odbora primiti dopisuh nit računah samo a toga jer su pisanu hrvatski, jer nisu talijanski, dapače pravovno je s njim avako dopisivanje i predlagao, da se razpusti.

I nad upravom a obćinskim dobi (ma nadzor. Kako tu svoju dužnost vriši, kaže činjenicu, da neke obćinske uprave nisu u deset i više godinah položili računah, da su se izpraznile obćinske blagajne, upravila obćinska dobra, zadužile se. Mjesto tjeđni, prolaze godine a da se neustupa li izborom novih zastupatvuh, kako zakon propisuje i to u obćinah, gdje prieti pogibelj talijanskog stranki, a kad se kod izbora zastupatva podli-ž, tad se nebra olćinskoga odbora, razpućna se zastupatva, imenuje se obćinske odbore, predlaže dileh obćinah. U obćinu, preštu u hrvatske ruke, na jednodušne prošnje zastupatva, neđu se zemaljskoga činovnika, koji bi razvidio pravašnju, talijansku upravu. Činovnik zemaljske vlade predlagao je nedavno, kako bi se u jednoj hrvatskoj obćini osiromašilo seosko pučanstvo na korlat gradjanškoga; kako bi se čitava hrvatska obćina razkomadala, camo da se osiromaši. Višok činovnik zemaljske vlade javljao je onomu prvomu, kako član zemaljskoga odbora pripravija strugi milostni udarac toj istoj obćini.

Gospodol kod takova stanja, kod takovih izjavah, je li čuće, da Hrvati i Slovenci Istre gube svako povjerenje u oblasti, da se zpražuju nad nevršenjem zakona, da zdvajaju i da se od njih čuje: »bolje hi za nas, da umriemo odmah, nego da ovako umiramo«.

Ja vjerujem u Boga, ja se pouzdajem u providnost hođu i tvrdo se nadam, da će naš narod, koji je već toliko pretrpio, preživjeti i sadanje trpnje, da neće umrieti, da će se podići iz sadanjeza stanja i živiti život dostojan ljudih i njega samoga.

Ljudi pako, koji postupak mi se pričinja kao postupak onih franaćkih mistonarih, koji su nosili u jednoj ruci križ u drugoj mač. Ili kao postupak Henrika IV. salškoga, koji je u svojoj zemlji rušio i pallo gradove i uništivao stanovnike, li ljudi nemogu dugo trajati. Svaka sila do vremena.

Ja sam proti proračunu. Pridržajem si ipak pravo učiniti kakav predlog u podrobnoj razpravi.

Govor

Što ga je govorio zastupnik gosp. dr. Matko Laginja u sjednici sabora istarskoga u Poreču, dne 7. decembra 1885.

(Talijanski od prilike ovako.)

U današnje doba držim svojom dužnosti očitovati, da neželim nikakova zla

pravomu rođjenomu Talijanu, i neka Bog meni i mojemu rodu pošalje sve takovo zlo. Zato štje budem govornik danas, neide ni školu talijanskoga dijela puka, nego ide na boljak slovenskoga pućanstva.

Proračun sam po sebi neizkušuje bog znaj koliko milione, ali principi, na kojih je osnovan i baćin kako se troši, neđa mi zanj glasovati.

Spominjem Vas gospodo na Dalmaciju. Tu je odgojila čovjeka, kojega se drži velikim i doisto obnašo je pred nekoliko godinah čast predsjednika međunarodnog suca Egiptu. To je kako znate Lapenna. Taj čovjek bio je negda prvi u svojoj zemlji, ali nije razumio vremena.

U vrijeme prošlih izborah htio je biti izabran u Bać. U svoj program upisao je podpuno jednako pravo za jezik talijanski i hrvatski u Dalmaciji.

Pak štje smo vidili?

Vi li smo, da je propao u svih devet kotarah.

Lapenna je prekasno došo sa pomiranjem.

Reći čete, da su Hrvati i vlada u Dalmaciji silu čitili.

Možda i jest bilo silu u kojem god kotaru, ali u svih devet je njo moglo biti.

Što se je tamo dogodilo, moglo bi se dogoditi i ovdje.

Stanje slovenskoga naroda u Istri je nepotnosivo.

Ja ovom prilikom moram izjadati svoje jade, zato molim one od Vas, koji lišta neznaju hrvatski, neka se strpe, da poslušaju moj dalji govor u mojemu materskom jeziku, jer će to poč li gljeje i hrže:

(Dalje govori hrvatski ovako.)

Gospodo li ja nemogu odobriti predloženu nam proračuna iz dva razloga; jedno radi mieli kršćanske, u kojoj sam rođen i odgojen, a drugo nemogu ga odobriti kako Istranin hrvatskoga jezika.

Kršćanstvo uči narod u svem držati pravu mjeru. Današnji liberalizam uči, da je napredak u tom, da čovjek očuti čim više potrebah.

Ali znamo, da je mnogo laglje naćičiti se za užitke, nego li nabavljati štje je potrebno.

Povrh toga zaboravlja se u naše vrijeme nu to, da je fortui siromašnoga čovjeka više vriedan nego li fortui bogatašev, jer onaj prvi ga mnogo mućenje zasluž.

Dakle: premda se čini, da je pravićno razdjeljeno, ako se od 100 forintih dohodka plati 10, a u 1000 forintih 100, vendar to nije pravedno, jer onomu, koji od 100 plati 10, neostaje za život nego 90, kojim se neđa živiti; a onomu, koji od 1000 plati 100, ostaje 900, s kojim se neđu živiti, kadgod i dosta udobno.

Povrh toga, dobroćinstva od javnih dohodakah neomjeruju se o pravu mjeru, jer se za neke razrede pućanstva roćunu, da nemogu živiti bez stanovite svote, a pri drugih se na to negleda.

Sromašnijim krajem i ljudem nije onoliko koristit od naših državnih i zemaljskih proračunah, koliko bi moralo biti.

Tako nalazim, da je prema našemu stanju trošak za zemaljske pluce prevelik, i da u stupnih zemaljskoga proračuna ima troškovnih, koje bi po mojoj misli imala podnašati cijela država.

Isto tako je poguban po zemlju trošak od mnogo tisućah na godinu za zemaljsko gospodarstvo selišće ili predij u Poreču.

Već sam lanjske godine spomenuo, da istarekli mali posjednici nemogu slediti onoga gospodarstva; jer da bi oni i u malenom hteli onako gospodariti, trebalo bi jim kapitala, kojega veličinu nemogu podnijeti. Opet ima krajevah, gorskih u Istri, koji se radi razlike podnebnja nemogu povesti za onim gospodarjenjem.

Ni veliki posjednici nepovodaju se za gospodarjenjem kakovo je pri zemaljskom selišću, i ja mislim, da bi propali kad bi se povajdali. Jer ni oni neiznaju fonda, koj bi podnio svaki namišljeni trošak, kao što ga ovde poltriva cela zemlja.

Moje tvrdo osvođenje o tom prediju je dakle ovo. U Poreču neki dojde, da vidi i biskupa, neki da pohodi našega častnoga predjednika, neki ima posla kod zemaljskoga odbora, neki hoće da vidi znamenitu našu baziliku (orkvu).

Takovim ljudem daje se prilika, da vide i gospodarstvo selišće ili predij. Onda tuđinci misle, da je po celoj Istri tako lepo i takov napredak.

Ali to nije gospodo! Dok se ovde mnoge tisuće troše svake godine, dotle nam po zemlji dosta naroda gine od svakoga jada i nevolje, ako ćete i od glada.

Poštovani g. dr. Campitelli rekao mi je lanjske godine, da gospodarstvo štaloj valja uzdržavati ako i nenosi vidljivo koristi u novcu, jer da tim svaki dobiva priliku, da mu se izpitaju (analizuju) vina i drugi prideelki i da se odgajaju mladici za buduće gospodare.

I jedno i drugo može se polučiti koristnje i sa manje troška. Analize mogu se činiti na Rieci i u Trstu, a za odgoj mladica može se ustunoviti nekoliko stipendijah, pak jih poslati u susodne zemlje, kako koji jezik razumiju, recimo u Goricku ili Kranjsku (jer u Hrvatsku nas već nepuste; ona je kakvo neko strašilo za nas i odedjane gore nego Turska).

Ti mladici vidili bi u okolini zemljah, da su kmeti tamo napredniji i da su naši mnogo zaostali, pak bi ti mladici dobili sreća ili kuraze, da prenesu u svoju rodnu zemlju ono, što su dobra vidili druguda.

Zemaljski proračun sastavljen je tako, da ga nemogu odobriti ni kao Istranin hrvatskoga roda.

Cela naša uredba, državna iz zemaljska takova je, da naš puk nemože napredovati, nego mora propadati.

Vi imate već više vremena u zemaljskom trošku svake godine par tisućah za pomoć občinam u plaće lagerske.

Ju znam za obćine, kojim su troškovi za šume dorasli do grla, a znam da dosad nisu u to ime dobile nikakove pomoći, ako se to možda nije dogodilo ovih danah, a od ovih obćinuh dolazi i štogod šumskih globah.

Na škodu slovinskoga puka i na sramotu dobe i države u kojoj živimo, niti nam se nepišu zemaljski zakoni u našem jeziku, a vendar treba da jih svaki pozna.

Za zemaljske plaćilce imenuju nam se ljudi, koji nepoznaju našega jezika.

Ovde neima i čovjeka, koj bi pobrao što mi govoriemo hrvatski, pak se kašnjenje u protivnih nam novinah piše, da oglasujemo narodu što nas volja.

I po zakonu i proti zakonu potroši se dosta novca na korist jednoga a na škodu drugoga i to našega puka. Dosta je spomenuti posao gradnje cestah u buzetskom kotaru, gdje gornji kraj mora plaćati za nove ceste pod Buzetom, premda čete ga odlietiti, jer da neima nikakove ceste do Buzeta.

Kod nas se našimi noveli podupiraju i preporučuju pisci i knjige, koje sramote hrvatsko ime, koje nam otmajaju našu starinu u Istri.

Evo vam primjera:

Jedan pisac, koga se u zvleзде kuje, postavio se je dokazati, da znamenito pismo »Ruzvod Istrijanaki« nije onako staro kako je, nego da je učinjeno jedva poslije godine 1500.

Da bi taj pisac bio trezno dovršio kako je trezno pisao, pak da bi i dokazao svoju želju, mi bismo bili zadovoljni, jer i mi smo Istrijanci, pak nam je drag napredak, a opet znamo, da nas je ovuda od osam sto i više godina i da nam ne-

škodi, ako je koje naše pismo za sto godina novije ili kašnije.

Sada čujte, kako taj pisac svrhuje svoju zadaću: »Kaže, da su tuđji popovi hteli uvesti agitaciju u Istru poslije godine 1500, i da se to sad obnavlja i da jim je onda pomislo računne nadvojvoda Karlo (»Se il uostro sospetto fosse vero, l'agitazione slava che i preti stranieri ed alcuni indigeni vano da alcuni anni suscitando nell'Istria, sarebbe una seconda edizione dei tentativi fatti nel 1500. Questi allora abortirono perche repressi dall'Arciduca Carlo« itd.).

To je smješno za nas, koji znamo, da smo pred više od 400 godina imali pisane zakone ili statute u svojem hrvatskom jeziku.

Pune su vrede takovih knjigah, koje se pod današnjim sistemom hvale i podupiru.

Dozvolite još jedan primjer:

Profesor srednjih školah u Trstu, Istranin talijanske narodnosti, piše mali zemljopis Istre, pak ovsako govori o Hrvatih okolice grada Pule: »Questi Serbi si trovano nel più basso grado di cultura, sono inerti al lavoro, vendicativi e rapacia«.

Dakle ti ljudi (okolo 60.000 dušah) skoro su divlji, nemarni za djelo, osvetljivi i grabežljivi!

Ljeto se to o nas piše godine 1877, a pod vrednom vladom austrijskom!

Nu, sada čujte molim Vas, kako su o tih ljudi pisali tuđinci, plaćnici za nas tuđe države.

Baš je 300 godina što je mlijetaki providur, Clarissimo signor Giacomo Rhenzer pisao o tih »Murlachi Zaratini e Sebenzani« ovako: »Da se vratim na govor o obradivanju zemlje, koje sam ja uvijek želio i pospješivao, govorim presvjatloju Vašem gospodstvu, da će po mojoj misli mnogo i mnogo koristiti to, što dolaze ovamo Morlaci od Zadra i Šibenika, koji su prije bili pod Turčinom, ljudi to vrlo prometni i vrlo vredni za obdjelavanje zemlje i stalno je, da će biti od njih velike koristi!«

»Ma tornando alla coltivazione da me sempre con ogni applicazione e di spirito attese e sollecitate, dico a Vostra Serenità, che una di quelle cose che possono a mio giudizio prometter speranza di buonissimi effetti intorno di essa, è la introduzione et concorso che tutta via hanno presso li Murlachi Zaratini e Sebenzani, gente non solo di molta robustezza ed avvezza alla fatica, ma industriosissima et molto attia alla propria manual agricultura i quali senza dubbio promettono profitto considerabilissimo«.

Eto gospodo, to nepišemo mi, to piše plaćnik mlijetacke republike.

Pred 300 godina bili smo ljepi i dobri tuđjoj vladi mlijetackoj, a danas pod vladom austrijskom piše se, da smo leni, osvetljivi, grabežljivi i takove knjige hvale se i preporučuju!

Onaj, koj tako piše ili ima pravo, ili ima krivo.

Ako ima krivo, znamo, da se ide za tim, da se naš puk prikaže kako je gdje moguće; ako li ima pravo, da smo nemarni, osvetljivi i grabežljivi, onda Vas ja pitam, što ste to gospodo od nas učinili u ovih 300 godinah, odkada se ovamo naseliše gore spomenuti noviji naselinci?

Bit će da, da je kojigod nemaran, grabežljiv, kad onaj narod neima vode, kad neima hrane, kad neima nauke, koju bi razumio, a danas je u tom gore nego li je bilo negda.

Govore, da je nekuda puk plakao kad je Veneolja propadala i da je pod stare spravljao zastave svetoga Marka.

Ja to i vjerujem, jer premda kako narodu nije nam bilo osobito dobro ni onda, vendar se je živilo i pustilo se živiti; onda se je hrvatskih pisamah pisalo i knjigah štampalo u Mijetoh, a danimamo oblastih, kod kojih se ni za lek nebi hrvatske riječi napisalo.

*) Carlo de Franceschi: Studio critico sull'istruento della pretesa reambulazione di confini del 5 maggio 1825 VILL. indiz. Pag. 78. Estratto dall'«Ocheografo Triestino».

**) Benussi: Manuale di Geografia dell'Istria. Trieste 1877. Pag. 59.

***) Notizie Storiche di Pola. Parenzo presso G. G. C. Comina 1876. Pag. 358 e seg.

Našim Lovrinovićem, Filipovićem, Popopatom, Merkovićem, Pučićem, Radošićem bili su stariji knezi i vojvode, oni nisu gladni i morali dobiti ovamo.

Mi moramo gledati, da se u narod povrači stara njegova duša, jer, bez toga nebudu napredak! Mi hoćemo, da naši Vukulić, Ivančić, Bolmarčić i svi takovi spoznaju, da su njihove majke hrvatski govornice.

Gospodo! puk uvidja, da neide pravo; puk je izgubio, avaku vjeru u javne stvari. Poštovani Spinčić vam je toga pripovjedio takodjer.

Naš puk od starine držl, da sve što oblasti čine, to ide ravno po zapovjedl cesarvoj.

Puk vidi, da se na njegove potrebe neobazre koliko bi trebalo; da se njegove mnogoput pravedne tužbe nečuju; da pojedini oblastolci čine što jim je drago, pak taj puk više nevjeruje, da to sve tako hoće Njegovo Veličanstvo.

Zato se je gospodo u kratko vrijeme pet deputacijah od našega puka odpravljalo ravno u Beč do prestolja Njegovoga Veličanstva, da od onud čuju besjedu. Jedno poslanstvo je u istinu i bilo tamo.

Druge smo zadržali (obćeni), da ćemo mi na zgodnom mjestu izkazati naše stanje. Dakle gospodo puk nevjeruje, da je volja cesarova, da puku neide bolje.

Ni ja nevjerujem, ali naši glasovi do sad nisu dopirali do njega.

Izmeđuju tužnoga puka hrvatskoga, toga gladnatora za svropsku kulturu i za Austriju, i izmeđuju Njegovoga vladara postavilo se je izdajalcah, službenih i neslužbenih, koji krute, da vladar nečuje ni kratkih besjedah, kojimi ga već od neko doba pozdravljamo: Caesar, morituri te salutant!

Nezna cesar, da mi imamo zemaljskih plaćnikah, koji doglasuju pismom svojim drugovom, da se pripravlja za jednu našu obćinu još grozniji smrtni udarac (del resto por Castua al tenterà un ben più terribile colpo di grazia). Ovo su ovo »im-pertinence«, a ne ono, na što ste Vi menali dovikivati: »queste in Istria si chiamano impertinence«. A u Kastvu se je i poslije onoga pisma događalo stvarih, rad kojih ja uz najbolju vjeru nemogu zaboraviti na onaj list.

Nezna vladar, da se naš puk smućuje i diže proti svojoj starini i svojoj areći i napredku.

Ovdje mi je red spomenuti pogane smutnje, koje su se nedavno događale u Kastvu i druguda u sudbenom kotaru Voloskom.

Tamo smo negda imali velike slobode. Stari naši zakoni pisani su bili u hrvatskom jeziku. Svaki novi cesar potvrdio bi te zakone, nazivajuć jih u latinskih pismah »Antiquum jus, quod vulgo zakon vocatur«.

Oni krajevi bili su pripojeni Kranjskoj, ali kako posebno tielo. Platili bi nekoliko marakah na godinu, a za drugo bili su slobodni.

Onih vremena spominje se narod i govori, da su onda bile stare pravice, a da stare pravice bile su pisane u hrvatskom jeziku.

Patenta cesarske još u vrijeme Marije Terezije bile su oglašivane puku u hrvatskom jeziku.

Nekoliko ljudih odgojto je onaj puk, koji žele, da se narod tako uzčeva i da na temelju svojega jezika napreduje.

I doistine, premda je zemlja siromašna, mi smo napredniji od drugih.

Svaki tamo ima svoju kućicu i kako se rede, svoju slobodnicu. Kolona neimamo, svaki obdjeluje svoju zemlju. Mnogo i tanogo šternah imaju ljudi uz kuće i da jih je toliko postaviti u oči jedan kaplana i drugom kriju Istru, ljudi bi Vam ruke poljubili.

Ali taj narod draže pojedinci i oblasti i vode ga na krivi put, neka se odmetne od svoje častne starine; neka zamrzi svoj jezik; neka nevjere u ničem svojim ljudem, a da se to postigne, bunilo se je narod, da su ga njegovi prvi ljudi prodali od Hrvatsku.

Naroda je taj ludosti poverovalo i nemira pošlilo.

U toj ludosti i nespretnosti cesarskih plaćnikah čulo se je dne 21. februara o. g. u Kastvu i to, da je zastava crno-zuta, koju neke, jer da tu ima Granica, da

je dakle ta zastava pogrdjena. Zna li i zato cesar?

Zna li i za to, da je onom prilikom bila pripravljena vojska i da je moglo do krvi doći?

A sve te neprilike moge su se ukloniti, da se je na dobu kaznilo počotnike. Nebi tako bili postradali mnogi i mnogi, koji su zapeljani, te imaju stroška sramote i osudah.

Ali to je tako, jer treba narod dražiti. Cesarski kapetan na Voloskom dopisu je nje-mačkom jeziku skoro posve onim obćinam, koje pišu hrvatski ili slovanski, a onim obćinam, koje pišu talijanski, isti kapetan odgovara talijanski.

Voloska obćina u vrijeme rečenih nemirah, pod njegovim nosom skida table, koje označuju mjesto u tri jezika: nje-mački, talijanski i hrvatski, pak briše hrvatski napis — i to je njemu dobro.

Posljedica ovih nemirah je to, da je narod u Lovranskoj i Opaljskoj školi upisao djecu u talijanski odel, jer se nigde i kod kojih oblasti nepoštuje stari i jedini jezik puka; jer se ljude, koji istinu govore, odgovara i gleda na svaki način ugušiti hrvatsku svjest, po kojoj jedinog može hrvatski puk napredovati.

Upravljanje sa šumami je grozno. Stvar je već tako daleko bila došla, da je meni rečeno, da bi po pravici svaki kmet, koji hoće obruće sjeći u svojem umekju, morao prikazati plan parcele, da se vidi gdje će to sjeći, i s takevim planom plati dozvolu. Je li to pametno upravljanje?

Čujte još kako se tamo obćinam događaju:

Šumski komisar Voloski bio je pred nekoliko godinah obnašao, da obćina Veprih čka može bez škode prodati do 15000 kubikmetri drva.

Od onoga vremena ta obćina iz onoga revira nije izvadila ništa, a iz drugih stranah svoj gore prodavala je domaćim ljudem namo staro i krčljivo drve, pak je ove godine htela onaj posek učiniti, da se oslobodi neklih dugovah i uredi svoje stanje.

Ali čujte žudo i Ona ista oblast, koja je pred godinama znala, da se može poseći 15000 kubikmetri drva, zakratila je sada taj posek, premda sli obćinu, da učini komad ceste u goru i sekvestruje joj u to ime novce.

Ako to neće reći igrati se s narodom, onda ja već neznam kako bi to kratilo.

Onaj isti komisar šumski čujem, da je dne 29. novembra došao sa žaodarom u Kastvu i dao proglasići narodu, da će biti pedepsan svaki, koj bi pošao po štogod u obćinsku šumu, makar i dozvolom obćinskoga poglavarstva!

Tako se pred narodom bita pod noge oblast obćine, da u onih krajevih celo zaustupavo nije vredno niti siromašnoga čovjeku reći: hodi pak odseći u obćinskoj šumi, koju su nam stariji obranili, komad drva, pak se ugriž?

A valja znati, da je spomenutomu komisaruru naša Juata dogovorno s namjestničevom izručila upravu obćinskih šumah u Kastvučini, i kad smo se mi prvi tomu pritužili, kad smo pitali, da se uvete zakonito stanje, onda nam se je odgovorilo, da pišemo nepristojno!

U Podgradskom kotaru neide ni malo bolje. Narodu se je zabranilo i zadaju kožu.

Zatim mu se je zabranilo i brani se koliko se ostrlje može sek drva.

Taj narod nemože se pridružiti preko nebi na drugi način življenja. Tomu narodu moralo se je pomoći drugim načinom a to se nije učinilo.

Tamo je selo Mune i druga okolina sela, iz kojih su ljudi hodili po svijetu prodavati ocat.

Čim je manje zaslužbe i hrane doma, tim više moralo jim se je dati dozvolah za tu prodaju.

Ali upravo ove godine zakratile i stepule su jim se mnogo takove dozvole.

Vi znate, gospodo, da krajski Kočevari nisu prodavali po svijetu kojekakve stvari, a možju tim i »šobnobonice«.

Moguće je, da kojkož Munjaci nije imao dobrog octa, ali to se da urediti, opet nevjerujem, da su svi oni kočevarski bonboni ljudem za zdravlje.

Sada čujte! Ovih danah pitao sam u Graču jednog Kočevara, koliko jih je u »morn gradu. Odgovorio mi je, da jn ima što desetilet. Radunajte po tom koliko jih se klati druguda po Austriji i preko u Nje-mačkoj.

Nije li dakle istina, da se našem puku kratki na lagji način življenje pri-služti?

U mnogo i mnogo mjestah po Istri hrvatski puk ili neima nikakove škole ili ima talijansku, u kojoj nemože pravo napredovati, jer druge jezike može se koristno učiti namo onda, kad se je već temelj dobio u svojem materinškom jeziku.

Radi toga puk nenapreduje, koliko bi morao.

Da se u talijanskih školah ništa ne bude učilo hrvatski ni ondje, gdje puk govori tim jezikom, upelja se je u pučke škole jezic njemački kako nauku obvezna, prem se zna od prvajih vremena, da to nekoristi.

Tako se u hrvatske male škole uvodi jezik njemački samo da ne bude uveden talijanski i do malo vremena postati će Istra šarana — pictus masculus.

Hrvatskomu puku ni to neće škoditi za uvijek.

Proti svemu ovako izkazanomu stanju stvarli, Vi gospodo ništa neprigovarate, Ja pak radi tihkih prigovora nemožu i neću odobriti zemaljskoga proračuna, kao što nebih ni državnoga, dok ovako stvari stoje.

Neka se sastave proračuni tako, da iz svakega proviri jednaka pravica i jednaka korist za talijanski i za slovinci diel puka istarskoga, polag toga koliko je jednoga, a koliko drugoga, o čemu se možemo razgovarati o tom, koliko da od te jednake mjere sabora manjina žrtvuje većini, ali dok toga nije, nemož se naše strane biti govora o odobrenju — jer: sunt certi denique fines!

DOPISI.

iz Labinjčine, novembra 1885. — U analizi Lubuske tvrdjave znamenit je dan 20. jenara; na dan sv. Fabijana i Sebastijana držli crkva Labinska zavjetnu pjavanu mašu, jer onaj dan su «Uskokii» uarili nanj, da pale i plene. Z to su se tresli Labinjani i branili oružjem, da obrane svoju čeljad i svoj imetak. Prodrli su čak u gradlo hajduci.

Takova tresnja, takov strah zavladao je na dan 20. t. m., na dan obilježni izborah, kao su došli kmeti brat svoji ljudi. Onaj dan nisu govorili: Sr. Fabijan i Sebastijan molite za nas, oslobodite nas od hajduka, nego kmeti su došli tražiti, što je njihovo, da im se naime daju njihove škole u njihovom jeziku, da im se udine putevi, kako je to dobro donesla «Edinost» broj 83, 84, 85 i 86.

Rekošmo da su uskokii prodrli, a mi smo samo jednu škulu učinili; gledajmo, da se uzdržimo, da učinimo nakon 3 godinah drugu škulu.

Borila se je pravda s nepravdom, na jednoj strani bila moralna sila na drugoj fizična, zastarjela i gnjila. Kmetovi i gospoda bili su u borbi. I svećenici učinili su svoju svetu dužnost. Istina je, da ona dva svećenika Lubjajca, Pollix i Castor, dva svetijaca, koji složno u crkvi svite — nisu pomagala, ali njihova moralna prisutnost brabrila je kmetske birade. Ali ostala složna tri brata pak, su ne sumo besedom nego činom tako kršćanski radila, da je prvi korak ili prvu škulu učinjena.

Prvi koji se je za svetu stvar zauzeo bio je veleč. g. Gerzinič, župnik iz Skituač, koji videč potlačenost svojih župljana, uzdigao se na noge junačke, te kroz višu vremena nagovarao, opominjao i savjetovao svoje ovce, da poslušaju glas svojega nesebičnoga pastira. I zaista bio je uslišan njegov glas, zato hvala njemu i njegovim Skituačanom.

Drugi koji se za narod zauzeo bio je njegov svaturo i pobratim množoć. gosp. Ziković, župnik iz sv. Lovreča, koga nisu mogli niti prije šaranjaci trpati; radio je za narodu stvar složno sa jur redenic gospodinom, te je u spomenuti dan jednaku branu četu svojih neustranih heroica poslao i predvodio.

Treći, koji se je mnogo trudio, te dopeljaio tri do četiri puta veču četu, nego svaki od kori rečene dvojice bio je častni gosp. župnik iz sv. Martina, Ivan Belec; on rodom Slovenac, pridružio se je svojoj braći, radići n to, da dodju ljudi u zastupstvo lamusko, ne samo po imenu kršćani već i po činu, jer koliko može ono dobra ili zla materijalna stvoriti, u istoj mjeri može se to u duševnom; osobito ima se pohvaliti Barbiče, Kunjanja i Vetijane, koji su radošno skočili na njegov poziv.

Duhovnoj gospodi pridružil su se i svetovnjaci, koji su nastojali puk probuditi i dopeljati na izbor. Međuju koje brojimo g. župnik iz Svete Nedelje, Antuna Šumberca Šote i Zamarja Kosa Baš — na iz Ripende, koji su dostojni svake štiti, hvale i spomena. Prvi dopeljaic je u velikom broju Svevlonevčijane i Šumberčane, drugi takojer u leptom broju Ripenjanac. Ovi dvojica zaslužili je pohvalu pred svetom jer su neumorno i složno pripravljali ljudstvo za izbor. Živili zato svi, koliko voditelji, koliko vođjeni Labinjani!

Da se je naše pučanstvo dobro ponaslo, može se od toga suditi, što je vještavilo proti silnoj gospodi. A koji su ti bili? Gospodin pohačta Ivan Skampić, koji ihuče nije zločesta erca, ali nemari za nas jer je naš narodni protivnik. Razumije se, da on buduć u se polazio velike škole, radi po naputku p. i. t. k. g. pazlaskoga društva ili strahliha. Drugi ljudi protivnici bijahu

otac i sin Načinović prvo stromaški šćavni i sada bogata i preobučena gospoda. Mile, da drže u kleših stromake ali ipak u III. tielu ništa neopraviše.

Najjači protivnik bio je barun Luzzarini, koji je bio prije zastupnikom u car. vijeću, a sada se još buni u porečkoj dieti. Dakle za baciti takove velike ribe, hoće se silne borbe i velike uztrajnosti.

Pita se otkuda promjena, da ono isto pučanstvo, koje je zadnjeje lani odobrilo za zastupnika, a sada ga je zabočilo?

U drugom tielu izbornom ovaj put propadamo, a to zato, jer je bio terorizam i prevarstvo od strane onih, koji bi rado još nadalje paševati. Moralno predobitli smo i u II. tielu, jer oni su nadvaldali samo prevarstvom i to samo sa 18 glasovah. Proti ovim se je od naše strane protest učinio, jer su se stvarni nezakoniti dogodile. Izdajstva nije moglo manjkati kod ljudi pristopih i do grla zaduženih. Izdajca nekadu pred poštenim obrazom mra. Sram jih bilo i mi smo dužni javno naše branitelje pohvaliti, što činimo ovim plamom, izjavljuju svaku hvalu jur rečenoj gospodi voditelju i onim, koji su jih sledili. Ovo je s naše strane prvi pokušaj, a nadamo se u Boga i sviest bratah, da će drugi put biti bolji.

U prvom tielu nemožemo se mi seljaci u borbu postavljati, jer su tu gospoda odvjatnici, lidonici i činovnici, nu u II. i III. tielu nekadu su zapjevčati. Budu li izohri ovi unisti i bude li vladao red i zakon, tad je naša pobjeda osigurana i u II. tielu. Na vladu je, da zadovolji zakonu.

Pogled po svijetu.

U Trstu, 23. decembra 1885.

Od austrijskih zemaljskih saborah zaključili su ili prekinuli svoje sjednice još slededci štajerski, gorjoo-austrijski i moravski. Ovaj posljednji, prije nego li se je raziaao, odobrio je jednoglano izbor grofa Schönborna, moravskog namjestnika i zastupnika za ugarsko Hradišće.

Niemci u Českoj, naposo u Pragu počeli su agitirati, kako bi iztisnuli iz njemačkih srednjih školah česki ezik jer da su djaci preobterećeni. Oni hoće, da se na českih srednjih dapače i u pučkih školah uči samospojuđu Niemštinu, a protivie se, da bi se isto tako i u njihovih školah uči drugi zemaljski jezik. U tom slažu se podpuno sa našimi Talijančići, koji neče da žuju o drugom zemaljskom t. j. hrvatskom jeziku ništa u zahtjevaju, da se u hrvatskih školah svuda uči talijanski, dapače nastoje svimi silami, da uvedu svoj jezik kao učovni i za posvo hrvatsku djecu.

Liberalna stranka ugarskoga sabora imala je dne 20. t. m. sjednicu, u kojoj je viedala o čistitkah, koje će stranka podastrieti prema sadašnjem običaju k novoj godini. Ministra predsjednika pozdraviti će zastupnik Szontagh, a predsjednika doluje kuće, zastupnik Falk.

Dne 18. t. m. prekinuo je hrvatski sabor svoje sjednice pošto je razpravio proračun i nekoje manje važne predmete.

Narodni zastupnici gg. Starčević i Gržanič bijahu odsudjeni radi poznatih namirah u saboru na tri mjeseca zatvora. Prvi gubi osim toga doktorat i pravo odvjatnikovanja. Kad je osuda izrečena, pokazalo je slušateljstvo u sudbenoj dvorani a kasnije i na ulicah zagrebačkih svoje nezadovoljstvo. Zastupnik g. Kumičić bijaše riešen obtužbe.

Dne 17. t. m. sastao se kraljevinski odbor, da izabere jednoga člana na mjesto odstupivšega zastupnika g. Krestića. Članom odbora bijaše izabran g. Vukotiniović.

Iz Crngore dolazi viest, da su svi Crngorci od 16 do 60 godinah za boj pripravni.

Medjunarodna vojnička komisija dovršila je svoju misiju opredieliv neutralnu granicu između Srbije i Bugarske i predloživ, da Srbi ostave vidinsko okružje, a Bugari srbsko zom-

ljikta, koje bijahu zauzeli. Budući su se obje ratujuće stranke izjavile, da će se pokoriti medjunarodnom vojničkom sudu, koji je imao ustanoviti uvjete primirja, neima dvojbe, da će se sada bar privremeno toj odluci podvrci. Primirje je utanačeno do 1. marča buduće godine. Prije nego li se upustila Bugarska u dogovaranja, izjavio je knez Aleksander Željau, da bi posredujuće velevlasti uvažile sjajne bugarske uspjehe, na što mu se odgovorilo, da će se to kod sklapanja mira u obzir uzeti. Srbi će osnažiti vidinsko okružje do 25. t. m. a Bugari se obvezali ostaviti srbsko tlo do 27. t. m.

Dnevna zapovjed kneza Aleksandra na svoju vojsku javlja sklopljeno primirje, hvali junačstvo bugarskih četah te spominje, da imadu Bugari mnogo zahvaliti ruskomu caru na toli sjojnih pobjedah, jer da se je to samo njegovim nastojanjem oko četah bugarskih postignuti dalo.

Ruska vlada pridžie u srednjoj Aziji, koju je oružanom rukom ili ugovori pridobila, narodno blagostanje gradjenjem željeznica, podupiranjem trgovino i obrta.

Grčki sabor dozvolio je vladi do 100 milijunah zajma za vojničke potrebe.

Sv. otac riešio je karolinsko pitanje na zadovoljstvo Njemačke i Španjolske, to mu je radi toga car Vilim pricao vlastoručno pismo, u kojem mu se zahvaljuje, što je uspostavio staro prijateljstvo između Njemačke i Španjolske.

U Francozkom saboru započela je dne 21. t. m. razprava o kreditu za tonkinzku ekspediciju. Prvi govorio je biskup Frappel i oiliučao zahtjevao, da ostanu francozke čete u Tonkingu na obranu kršćanaah.

Engleški ministar predsjednik predložiti će parlamentu, čim se sastane, pitanje povjerenja. Sadašnja vlada je pripravna podati lrcem nekoje povoljske nu nitkako nebi privolila na poseban irski parlament, kako to Iroi zahtjevaju.

Franina i Jurina.

Fr. Ča da dela tvoj ženo Masalinke konkurencu?
 Jur. S čim vratića?
 Fr. Hal da su kumedijali va njegovoj sale.
 Jur. Pak ča j' zato, tr kumedijaju i va kuće.
 Fr. A... zato pride ona peršona pod lajčonju kašijali!
 Jur. Ča pečel od silnoga praha i dima od tabaka.
 Fr. U višnjanskoj obćini poznam 4 brata ušće krvi po rodu, imenu i starini a tri su...
 Jur. Bi škometia, da su ta tri šaranjaki i izdajice.
 Fr. Kako si to doznaj?
 Jur. Eh, sanjalo mi se noćas za nje, da talijanac-mu tovaru rez paliju a Talijani spalomju po njih tuču i vlieu: čuk, var!, he!
 Fr. Kako meritaju.
 Jur. San čuju, da si bla niki dan va Kanfazaru. Ču dela on naš prijatelj, kanfarski šćskupa, je l'ć zdrav?
 Fr. A ni mu hvala Bogu nis ne; samo va crkvu da još ne mora, ma da imu zeto otarić pod brlatom ili pak doma, a tangelje i prečiku puli alpoga

kemu i šjor Lomelo rado zalazi, da se onda ogrije i ča to čuje i naneti.
 Jur. A drugi li, ča ča se onda naučiti?
 Fr. Ako na drugo, činiti barem to, ča je Bog va četroj zapovedi zabranila i kmetom peteljeone delati, ki nisu stili birati njegove štucolare.
 Jur. Jeli pak istina, da se na štacionju ne smi govoriti hrvatski nego samo talijanski i niemški?
 Fr. Sada govori slobodno svaki, kako kega volja i kako najbješe ki zna i umi. Ma kad je bla onde on dugi talijanski suhoja, on da ni moga čuti hrvatski govoriti, aš da mu nisu stili prići oni dva vaguati sa hrvatskomi pitakuni, da bi s njimi platla meštra, ki bi ga hrvatski vudin.

Jur. A to mora biti dunke kakova «persona civile», kako i on šjor Zohlij-prošid, kega valje febra strese, kud ga ki za hrvatsku dopisnicu popita.
 Fr. Je home «persona civile» je. Još su mi poredni ljudi podali, da pozna juko dobro auka «didoveku kulturus», aš da se je niki večer tuka i mlatia se onim Kraujcem tamo na štacionju, kamio je bia doša na špaš i na fraju, pak da mu je anka nika ženska glava pomogla, tući se!

Jur. Po Jurica to mora biti pravil «civilizacija i didovešt» (junač).
 Fr. A home je; tr mu grad nikad ne potuče kako meni i tebi, aš se cesarskim krubom brani!

Različite viesti.

Promjene u krčkoj biskupiji tekom prošle jeseni: č. g. Mate Bogović, duh. pomoćnik u Rabu, imenovan i namješten je kanonikom pri stolnoj crkvi u Krku. Na njegovo mjesto postun je g. Anton dr. Gršković (iz Rima); č. g. Mihaljević Colombar, župe upravu Ustrina dobio je privremeno mironiju; č. g. Antun Matišić do sada upravitelj župe u Loparu, pokia u u istom svjetstvu u Ustrine. Župa u Loparu podijeljena je č. g. Matu Francetiću, do sada župniku u Luuu (na Pavu); č. Josip Volarić do sada duh. pomoćnik u Vrhniku imenovan je župe upraviteljem u L... a duh. pomoćnikom u Vrhniku g. Matu Matišiću Jakov Dumič; č. g. Nikola Grego duh. pomoćnik u Belom (na Greau) i č. g. Ivan Krajič, duh. pomoćnik u Omišlju, zamjenili su mjesta.

Odbor političkog društva «Edinost» držali če dne 27. t. m. u 10 sati odborsku sjednicu, kojoj se pozivlju svi odborski zamjenici i povjerenici. Sjednica bili če u prostorijah delavskog društva. Na dnevnom redu je vižno pitanje o predložjih izborih za trčćansko gradsko zastupstvo.

Porečki obćinski izbori su nekako zaritmetno odptote su se porečka gospoda među sohom popravdala. Sadašnjemu zastupstvu iztekao je rmanat a naši milii Porednici pripravljali se javno i tajno na izbornu borbu. U to su naučiste one blažene porečke smutnje, «tutto pro» rekao bi babu Marko, koje «viže na čist samo glavnomu gradu pokr... i njegovim djedovekim pravkom. Rad tih smutnjah reč bi, da su gospoda odozličili obć. izbora. A kako i nebi! U nutri trulež i nesloga, izvana mrzki šćavna neče vide da pleše kako koza blekede, bočeš li još večeg jada i Neima druge nego odložiti izbore, dok se malo gospoda sližu, poliju i smire a doli če se možda i šćavničke tikve umekšati. Al mi bi rado, da se bar glede ovog postojnjeg gospoda prevare. A to zavisi od naših vrednih bratah iz Foškulina, Dračevca, Bauderica, Štandati, Novavasi, Anrage, Fratah, Tare tli, koji imadu u svojoj sredini vrstnih muževah, koji če znati i htjeti kmetske interese bolje zagovarati i braniti nego li gospoda. Okolo ovih muževah skupite se izvanjaki biradi obćine porečke kako ovce okolo pastira i kao peče okolo svoje maticae. Njih šćudite i njih slušajte pak če prestatu i Vašljadi i nevolje, jer jedino svojštvomu može pomoći.

Uprav doznajemo, da su ovi izbori oglešeni napokon za 14, 13 i 14. jenara buduće godine. O važnosti obćinskih izborah govorimo skoro u svakom broju te mislimo, da sam je danas suviše ono opetovati. Nadamo se, da su se naši biradi dogovorili i sporazumili glede muževah, koji če jih dostojno zastupati.

Ujedinio opozorujemo ovim sl. polit. oblatu u Poreču, da strogo pazi na red i zakon, koji u izbornoj opziru toli na ulici, on nebudu izvanjski biradi od nikoga zlostavljeni ili insultirani. Sloboda izbora i osobna sjegurnost mora biti svakomu birodu zajamčena. Na posao dakle, muževno i neustranišo, dični naši biradi obć. ne porečke.

Nova glagoljska misa pjevala se dne 8. t. m. u drvnom Krku i to u crkvi onih čestitih Frajevacaah-trećorečevcah. Misu je vladalo zaslužni g. Kosovel. Ona je vrlo lepa i služi na čast g. savetitelju. Glagoljska ova misa ukuljena je za sbor u cecilijanskom ritmu. Častita-

juć našim Franjevcom; najpađe g. Koso-
veću, želimo mu od srca: nebila mu ovo
posljednja radnja, kojom pronoši narodu
sebi glas!

Povjerenike društva sv. Jerolima za Istru molimo ovim, da
nam izvole poslati imenik onih članova
koji su u dotlećem okrugu, da se tako
spoznajemo uzomogu pripremiti pome-
tnje kod razasijanja društvenih knjigah
— kao što se to često događa.

Izgorgelo diete. Javljaju nam
iz Kastavščine žalostan slučaj, kako je tamo
u županiji Marčelji dne 14. t. m. jedno
diete od tri godine umro uslijed rana
zadobivenih od ogrja. Ubogo diete, maleni
Josip Marčelja br. 2. popalio se grozno v
dok je pokušavao po mličko. Sudbena
ohludnost iziskuje ovaj događaj, da se dozna
tko je sakrivio nesreću i da se ga po za-
konu pedeset. Našim najlakim neka bude
ova nesreća opomenom, da budu oprezniji
sa diecom te da nad istom ne prestane
bijući.

Gospodarska zadruga u Krku. Dne 12. t. m. sastao se nep-
broj seljaka i posjednika u gradu Krku
na dogovor glede osnutja gospodarske za-
druge. Uzprkos slabom vremenu, odzvali
se otudošni ravnost pozivu nekolicine pri-
vatnika. Bnštani izpričali se brzovrno rati
loša vremena i velika tužnja. Na tom na-
stanku bi izabran privremeni odbor, pre-
tresa na i odobrena pravila, i kao sielo za-
druge izabran grad Krk. Čim budu pra-
vila potvrđena, sastat će se glavna skup-
ščina, da se odabere stalni odbor. Čvrsto
se nadamo, da će se naši marljivi otudoš-
ni mnogobrojno uplatiti u ovu zadrugu, koju
je namijenjena poglavito seljaškomu stu-
lišu, i koju može biti neukomu puku od
velike koristi, bude li on za nju marlj
i bude li uprava iste u r. štastih rukah. Ze-
lino vrude, da bude jedno i drugo a u to
ime Bog ud pomoć!

Trvižani pred sudom.
Javili smo u svojoj vrijeme, da su obični
pandur i žandar u Pazinu izveli nek-
koliko Trvižanah, koji su u nekoliko putah
u gradu zaviknuli: Živio cesar, Živio Fran-
jošip I. Pred iztragom bijahu zatvoreni
osam danaah i kod iztrage uznemili su
svoje svjedoke između poznatih gradju-
vuh i gospost.

Značnije jest svakako, što c. kr. sud
nehtjede tih svjedokah saslušati i što je o.k.
kapetan pak i sudista u Rovinju odbilo
molbu obuzetih, da se preslušaju njihovi
svjedoci. Vidit ćemo što će se odgovoriti
na utok, kojeg će obuzetih moliti.

Promjena načelnika u Višnjaju. Godina 1885. koja se svo-
primde kouca, ostali do dugo u pimeni
nekoliki talijanskim »ex potestatum» istr.
Pau nekotim od tih srnišla se jur načel-
nička stolica, u pod drugima se lom i
ruši te do janditi izgubiti onaj divni na-
šlov »pmo cittadino». Gospoda »Exh»
u Višnjaju, Poruču itd. dobili su ovih
danash vjerna druga »nevoljnih» u osolu
višnjanskoga g. Minuoha, koji se zahvalio
na časti načelnika videći, da na svjetlu
nelma ništa stalna i da je čovjek najne-
zahvalnije stvorio je božje. Još je taj »Exh»
predsjedao dne 12. t. m. obid, sjednici u
Višnjaju a danas, tekar nakon 10 danah.
Što se i negovori o njegovoj častnoj osobi.
U spomenutoj sjednici imao je slavnijahu
pithor zastupstvo izjaviti o starih računah.
Ništo se ljudih, koji nerada računaju sa
oni, što je prošlo pak se dogovoriti i slo-
žili, da se nelma pokojne rudične uzme-
mirivati u grobu, gdje počivaju slatki sa-
nak. Ostavili su sukke u mitu stare radnice
i prošli na buduće t. j. na proračun za
1886. Ali zašto njihovu našao se nez-
dovoljni, koji je želio, da se malko pre-
treću te iz imetiva probuče stari račun,
koji mu nisu nekako lišli, štovo riču, u
škvadru. Požurio se taj (imače P. D. zvani)
do Poruču do gospodina predsjednika si-
junte i kot. kapetana. Rekao njim, da mu
je žao što stivaju stari obd. račun u Vi-
šnjaju vještati sanak bez napisa i spome-
nika.

U Višnjaju se doznalo, da su tuženi,
ili kako bi »Istria» kazala, denuncirani
Tužnici i tužitelj su Talijani, dakle sve
domaća roba. G. sadašnji »Ex» saznav da
su za prijatelji u Poruču ocrnili, zahvali
se na časti načelnika i kani povući se za
stariim običnjim račun i zasluženom
stanje mira. Višnjanski otel sastali se dne
22. t. m. da biraju novoga načelnika, koji
će valjda postaviti nadgrobni kamec star-
im računom.

Ceste na Dragučćini.
Doznajemo, da mjerit g. Izzi i r. Cur-
manić nove ceste na Dragučćini te ko-
nebi znali, da je većina porečkoga sabora
zaključila, da se običnu Buzet — po kojju
spasit i Draguč — razdieli, ni bi rekli, jui
za bližuju obd. Izbori. Učlanas nalme staro
izskuzo, da se uvijek mjerit. P. zera li u
papru po čelnoj Istri kad se bližuju ob-
ičinski, zemaljski ili državni izbori; obič-
niari buzetaki izskuzili su vrlo 3. što, što
će reći mjeriti prije a negraditi poslije
Izboru. Neznamo dakle čemu imademo
pripiuniti sadnjiht boravak g. Izzi i r.
onoj obični. No da budu imali naš obd.

nari tamo bar ikukvu korint od toga, pi-
tamo g. Izzi i r. prijatelja mu g. Grossioba,
da nam izvole kazati: 1) kojim noveli će
se graditi cesta, koja se sada mjeri, 2) je
li jošta štogod preostalo od onia 68.000
for. koje je vlada posudila buzetakomu
su istanomu kotaru za gradnju ostah, koje
nisu dogradjene? Što će reći, da je prošio
već 5 godinah odkad gradnja ostah sprvu,
dočim se to moglo davno svršiti. Da Vas
dujemo gospodo i tobožni prijatelji pu-
n!

**Fotografije skupščina-
rah Bratovščine.** Iza jetošnje
skupščine »Bratovščine hrv. ljudi u Istri»,
italo se 24 skupščinara u Kastvu zajedno
fotografirati. Slike izpale su na obdž za-
jovoljstvo te tako imo ono 24 članovah
»Bratovščine» vrlo krasnu uspomenu.

Fotograf g. Jelušić napravio je od
tih fotografijah nekoliko komindah povrh
naručio te je iste o izboru »Bratovščine»
pukotio. Kako dujemo, podarovao je odbor
pojedine dobročinitelje »Bratovščine» ovim
slikom.

Upozorujemo i ovom zgodom: naše
čitatelje na slik- naših prvakah pok.
biskupa Dobrile, Dva. Vitezica, zatim na
razne vidike Kastva grada, što jih je u
svojoj radionici priredio g. Jelušić i koje
su tako lipeo izvedene, da se same sobom
preporučuju. Tko bi hotio preuzeti razpro-
daju gornjih slika, neka se izvoli obra-
titi na g. E. Jelušića, i fotografa u Voloskom.

**Hrvatska čitaonica u
Kastvu** držat će u nedelju dne 27.
septembra 1885. u 7 sati u večer redovitu
godišnju glavnu skupščinu sa sledećim
inevalim radom:

- 1. Izvešće o društenom radu minule
godine 1885.
 - 2. Izvešće o gospodarenju društva
minule godine 1885.
 - 3. Proračun za buduću god. 1886.
 - 4. Eventualni predlozi i interpelacije.
 - 5. Izbor odbora za narednu god. 1886.
- Na skupščinu pozivlje najuljudnije p.
n. ex. društvena članova
Uprava društva Hrvatske čitaonice.
U Kastvu, 20. decembra 1885
Mirko Jelušić,
predsjednik.

Propalo selo Grohovo.
Prvih danah o. m. javljeno je, da je usjed-
sline kiše, koju je već dugo vremena pa-
dala u Prilmorju, voda porikla kuće u selu
Grohovu, ležećem na zemljištu gradu Hleke,
te je od 21 kuće srnuhla 10. Naredni ta-
bila se je jednog utorka a večera. U taj čas
pošlo se je napuštivati zemljište skitizati,
pogati, a putovi i kuće počeše trošiti se i
rušiti. Stanovnici okoliše uplašeni iz ku-
ćah, nošedi sobom, što moguće nositi i
spasiti. U pol noći nastade prava pobjelji-
tanovitost i svi su međutim ostavili svoje
kuće, te tako nija nitko života izgubio.
Kakastvoja razvijahu se polaganu, te još u
svetidu nije se zemlja bila umirila, dočim
su se kuće još uvijek polaganu rušile. Pi-
oniri, pešaci i vatrogasci, koji su odmah
na pomoć priskočili, nemoguće mnogo po-
moći, jer je zemlja pucala, puzala se a
dugo je nemoguće ustaviti ju. Mnika tu-
njaju zemlje, jak i pomaganja o-strelnih
obitljih, pravak rušehći se kućah, ruše-
vine i pukotina, mnogu porazmetano po-
kadući, sve to parali je srce prisutnihkom.
Oblatni pomogle su otmah, te učinilo sve,
koliko jim je bilo moguće, da nesreće
»stanovnika umira i za prvi mah ukone-
de. Selo grohovo poznato je i širom Istre, odako
je mnogo puta dolazilo sukno valjati.

Škandal u Italiji. U sjed-
nici talijanskoga parlamenta u Rm, ob-
državanoj prologu Ujedin. biljke živahna
razprava, kod koje je zastupnik vojvoda
San Donato dojavio državnomu tajniku
i zastupniku Morani: »svinja, svinja,
svinja! Ova je pako kao blešni podig-
nuti šakam: potleto na San Donata, da
ga udari, al su mu na put stali drugi za-
stupnici te osuđili njegovu namjeru. Za-
stupnik San Donata odveli su iz saborake
avorane.

Sledeći pako škandal dogodio se u
gradu Viterbo, nedaleko od Rima, gdje se
pred notornim sudom sujijo predji Sicili-
jancu Calv gnoj njegovim drugovom rati-
zločina »umorstva. Premda su mnogri pri-
zvali svoju krivaju, to su porotnici ipak
sve obuzne jednoglase proglašili nekrivi-
mi. Budući je prot ovom pravoreku po-
rotnicah predsjednik suda prvostolno u
javnoj sjednici, to se je građjanstvo steklo
te mivaliti u sudbenu dvoranu videti, da
će ubin predsjednika i državnoa o svjet-
nika. Ova dvojica su se jela stražnjimi
vrati spasili te praćali sa žandarjima
pobjegli na prvu žaljezničku postaju. Bri-
nitelji obuzetnikah bijahu sve sami za-
stupnici naroda na talijanskomu parlametu
a predsjednik suda ih direktno osuđija,
ja »ni podmititi porotnicu».

Evo što se doga jta u tobože usljed-
ioj Italiji! Da se samo jedan dio r. d-
noza koji nas dogodi, ni bi nas na sve
našine ocrnili, ružili i daš barbari mjerit.
Bjezplatni čitatelji porečkog listića ni mu
zastito zahvalni bili, kad bi njim donesha
z »srčne» Italije »vakovih kulturnih li-
oticah.

Neuku nauka.

Gospodarske poslovice.

Tko će plugom da bogati, sam se nek-
pluga jati.
Ako leto ne dade, jesen neima čea.
S jeseni orano, — na polgnojeno.
Tko rano sjje, riedko se kađe.
Kvni usjevi — riedko uspleli.
Ako zima ustima ne ujeđe, ona repom
ošline.
Ako je trava pokošena, al je o-stalo
korozeja.
Ne sjj: ozlimcu riedko, ni jariću gusti!
Rukovješt stame, sto pregršt gnoja, iz
pregršti gnoja — puna šaku zrnja.
Na gubac krvajli mleko se muze.
Maslni putevi — mrašave oranice.
Tko će se žta našel, neki pazi na
sjenokošu.
U dobra gospodara plug za spom
uzastopce ide.

Književne vijesti.

Nvano metado, pratica e facile per im-
parare la lingua croata a seconda del re-
centi sistemi del celebre Dr. Ahn, com-
pilato per cura di Vincenzo Tomich, maestra
presso le Scuole Comunalì di Fiume, IL
edizione diligentemente riveduta ed am-
pliata, Fiume, Stabilimento Tipo-litogra-
fico di E. Mohovich Et. 1886.

Ova praktična knjiga doći će dobro
sveta otm, koji se žele nevelikim trudom
upoznati sa hrvatskim jezikom.

Balkan» zvali će se novi ilustrovani
časopis što, će pod-ikom buduće godine
pod uredništvom poznatog našeg pjesnika
A. Harambašića u Zagrebu početi izlaziti.
Vizniti g. Ivan Krajač i sam urednik
obeduju, da će sve poznatije pisce oko
svoga lista sakupiti te da će nastojati, da
bude »Balkan» verno ogledalo svega knji-
ževnoga pokreta na Balkanu. Ilustracije
biti će vednom izvorne i omot i naslovi
list biti će uređeni izvornim silkami.
Vizniti izvija, da je uložio gotovu glavnicu,
da list bude moćno izlaziti tačno i
solidno. Ciena »Balkanu» bit će: na go-
dinu for. 6, na pol god. for. 3, na četvrti
god. for. 1.50. Pojedini broj 80 novč.
Predplata se šalje upravi »Balkanu» u Zagrebu.
Preporučuje ovaj najnoviji poduhvat
ni našem književnomu poļu svim prijate-
ljeh hrv. knjege, ž-imo »Balkanu»
što volji uspjeh.

Hrvatskim piscem.
Prva hrvatska štodionica u Zagrebu,
da bi na svoj način doprinela k proslavi
desetogodišnjega hrvatskoga preporeda,
biogostvoliva je uredništvu Vienna daro-
vali svotu od **šestih stotina forinti** u. r.,
da njimi nagradi najvrjednije baletistične
radnje, koje će se štampati u Vienna go-
dine 1886.

Uredništvo Vienna zahvaljuje se naj-
ardajnije slavnoj prvj hrvatskoj štodionici
za ovaj lipe dar, te ujedno razplauje ove
napredke:

- a) **Tri stotina forinti** za najbolji roman
(historijski ili socijalni) ili novelu iz hrvats-
koga života.
- b) **Pešacet forinti** za najbolju erticu
(arheolo, novostu, pričn, it.) iz hrvats-
koga života.
- c) **Pešacet forinti** za najbolju epsku
pjesmu, odu ili elegiju.

Stava iole dobra novela (roman)
ertica i pjesma, što stignu uredništva
Vienna, štampat će se u listu i dobit će
redoviti honorar (po 2 forinta od štampane
strane) od uredništva, a najbolja djela
dohit će povrh toga koncem godine razpi-
nane nagrade. Suditi će predplatnici Vienna,
kojim će se uz zadnji broj Vienna za 1886.
poslati kupon, da ga izpune. Skrutiniji
će kralj. javni bilj-žnik obaviti.
Uredništvo Vienna.

Zahvala.

Presvietli g. dr. Dinko Vitezić,
naš vjeleaslužni narodni zastupnik i
dobročinitelj, sjedio se opet »Bratovščine
hrvat. ljudi u Istri» podoriv istu sa
krasnim darom od 200 iztiskah svoje
»Poslanice», rad čega izriče mu i
ovim putem najsrdničnju zahvalu
Kastav, 20. decembra 1885.

Predsjedništvo »Bratovščine».
Tajnik: Predsjednik:
M. Grosman. A. Turak.

Izkaz.

P. n. imenah ex. častliht Omišljnah
koji svojimi iznosu doprinešahu na ostvo-
ranje pučke knjižnice, predbrojst se u ime
občine prvomu hrvatskomu literarnomu
društvu »Matije hrvatskoj»:

Po 5 for.: Ivan Pavučić, drognat Rika,
N. N. Po 3 for.: Ilić Nikola, plovac Du-
bašnica, Pindulić Dinko, župa upr. Bar-
bana. Po 2 for.: Grego Nikola, kapelan
na Belom Turistu Nikola, kapelan Novaja.
Albanec Nikola, župnik i dekan Omišaji.
Kraljić Ivan, kapelan Omišaji, Jadrinić
Nikola nadučitelj Omišaji, Ilić Vjeko, ces.
kr. porožni prejavnik Crea, Michinić Ivan,
profesor Kopar, Kumbhartić Filio, ces. kr-
pomorski podčastnik Pulj. Po 1 for. Brech-
ier Maria učiteljica, Albanec Nikola ob-
ičinski vještik, Baffo Nikola ml., običinski
zastupnik, Jurjevli Ivan trgovac, Albanec
Ivan stolar. Turato Anton krojač, Kraljić
Anton kovač, Feretić Matija stolar, Javrić
Nikola stolar, Fabljančić Ivan stolar, svi iz
Omišaja. Antončić Antun, gimnazijalac
Rieku. Ces. kr. pomor-ki podčastnici: Ilić
Anton, Albanec Nikola, Turato Luka,
Pindulić Anton, Jadrinić Nikola, Kraljić
Matija, Ilić Ivan, Turato Jerko, svi iz Pulja.
Mehulja Ivan, učitelj, Omišaji. Po 50 novč.:
Brechler Emanuel, odpravitelj pošte Omi-
šaji, Baffo Nikola, gimnaz. jatac Rieka.
Ukupno for. 53.
Najsrdničnju hvalu izriča vriednim
prinosnikom:
Privremeni odbor.

Na znanje

**P. n. članomov sastojerinskoga društva u
porečko-puljskoj biskupiji.**

Jer sam od bližnje pošte predaleko,
nemogu iz njihovu volju biti povjereni-
kom za svu porečko-puljsku biskupiju. Da
p. n. gospoda članovi ipak nekakove škode
ne trpe, preporučio sam slavnomu odboru
vležišlužnoga književnoga društva sv.
Jeronima više p. n. gospode, da budu za
ovu godinu društveni povjerenik svaki u
svojem području. Uprav ovih dana stigle
su društvene knjige i u ove naše krajeve.
Nadam se, da su sva po meni preporučena
p. n. gospoda povjerenici društvene knjige
za ovu godinu primila ravno iz Zagreba i
među članove u svojem području jurve
porazdijelila. Tko od preporučena p. n. go-
spode povjerenikah nebi mogao primiti u
buduće povjereništva za članove u svojem
području, to se ovimnajuljudnije prost, da
u svojoj bližini za taj posao vrstnoga člana
potražiti izvoli, da taj usjedno upozori na
stranu 68. Danice za buduću godinu 1886.
na kojoj su dužnosti društenogova porje-
renika obilježene.
U Marjani 20. decembra 1885.
Andro Benigar
naš brižnik

Priposlano.*)

Umoljeni ste g. uredniče, da iz-
volite objelodaniti u dičnoj »Našoj
Slogi» koliko sledi:

Časopis »L'istrina» od dne 19. t.
m. broj 210 donaha iz Picna dopis
sastavljen od poznate moralne propalice,
od ovdajšnjeg duševnog patuljika. U
tom dopisu tvrdi ona ništarija, da se
je 8. t. m. sabralo na čopore ljudstvo
u mojem stanovanju, da tu podpiše
nekakav utok.

Pozivljom ovim picnansko tepče,
da mi u roku od 15 dana dokaže,
da je ma i samo jedna osoba u onu
svrhu kod mene bila a neučini litoga,
smatrat ću ga i nadalje za prostog
klevevnika, izmet ljudskog društva.

Cestitam ujedno porečkomu listu,
koji svoje čitatelje ovaljivimi gradaim
laži pita.

Pićan, 22. decembra 1885.
A. Nežić,
nadučitelj.

*) Za članke pod ovim naslovom neuzimlje
odgovornosti Ured.

Prilozi. Današnjemu broju dodati
samo dva priloga, na koje upozorujemo
naše čitatelje.

Lutrijski brojevi

dne 16. decembra	
Trst	61 60 64 82 19
Linc	34 42 15 16 21
Kuda Peat	49 49 35 80 70
dne 23. decembra	
Prag	46 54 42 51 52
Lavov	28 80 37 29 32
Harmstadt	5 12 44 45 2

Tršćanska burza
dne 23. decembra.

Austrijska pap. renta for.	82.00	do for.	83. —
Ugarska	91 55	»	91 75
leta u zlatu 4%	90 90	»	100 10
Dionice ner. banke	—	»	—
» kredit-banke	290.50	»	294.50
Talijanska renta	65 1/16	»	65 1/16
London 10 lirah	—	»	—
» sterlinalah	120 1/16	»	126 1/16
Napoleononi	9.98	»	9.99
C. kr. cekini	5.90	»	5.91
Državne marke	61.50	»	61.65
ista-francezke	49.85	»	49.85
talijanske-lira	49.80	»	49.80

ŽELODČNE BOLEZNI
Je mogoče **BAZO** in **POSYEMA** ozdraviti
po
JERUZALIMSKEM BALZAMU
eduit in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoti pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lahko, posebno danes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstna enaka lekca.

Všina vsakega živila, izdelkov itd., katero se običajno kakor pravi čudovi pripravijo, niso nič drugega, nego škodljiva smes. Edini **Jeruzalimski balzami** si je zagotovil vsled svoje priprave sestave, odlično oživljajočo in želodčno živce hitro krepalne moči pravice prednosti nad vsami dosežaj v tej stvari poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi vsi vsakim danom večje prašanje po njemu. Ta balzami bogat na delajočih snovi kličneke robarbare, katere korenika je poznana zaradi njene upodnega upliva na prebavilne in žilne, je zanesljivo sredstvo proti težavam in želodcu odvisnim od slaboga prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zgodovinci pripravljajo proti neželostim, zabasnanju, sordiljni sapl, gnijozu, rigiranju, bacanju, proti hemoroidalnemu trpljenju, zlateneli in vsaki bolezni v žrečevju.

Steklenica z navodom vred stane **30 novcov.**

GLAVNO SKLADIŠČE in LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trzinu v lokari: **G. B. Rovit**, na Roki v lekarni **Al. Radenora**, **G. Gmeiner**, v Korminu v lekarni **A. Franzoni**, v Tomlinu v lekarni **E. Paliska**.

Najbolje i najcenneje dodje u
AMERIKU tko se obrati na
A. GERGOLET-A
Internationalnoga speditera 18-
Via dell' Arsenale br. 2. **TRST.**

Bez ova obrabene znamenja,
zakonom štiscane, imade se taj lijk po
dr. Malldu smatrati kano patvoren

Cvet proti trzanju,
po dr. Malldu.

Je odlično v jhvoli liak proti
kostobolji i reumatizmu, tr-
zanju po udih, boleci u
križu i živci, otokli, utvr-
dnulim udom itd.; ako se
vabi i kratko vrijeme pre-
stano posvema trzanju, što
dokazuje množina zahval-
nica. Traži se samo **svet**
(obrab. znam.) ka proti trzanju po dr. Malldu
us priloženo smanjenje; t. **Stokienca 60 nov.**

Zahvala.

G. I. pl. Trnkoczaj, lekara
na velikom mestnom trgu u Ljubljani.

Moja je majka od kostobolje na nogi
elino trpila i razno domaće likove bezu-
dnešno rabila. Pošto se je jako bolest što
dalje sve večma pogoravala a ona nije
kroz više danah više na nogu stali mogla,
sjetim se na **Vaj dr. Malldu** kostobolji liak
za 60 nov., to si ga odmah naručim. I u
jednini imao je čudoviti uspjeh da su je majka
nakom što ga je kratko vrijeme upotrebila-
vala povue teških bolih otobolila. Punim
osvjedočenju prizajem dekla dr. Malldov
kostobolji cviet kano izvatan liak to ga
svakomu bolestaniku u silnoj bolni pre-
poručam. Vajoj bingorodnosti kričim pako
nejerodoljni hvalju svim štovanjima.
Frane Jug, posjednik u Šmarju kod Celja.

Planinski bilinski sirop kran ski,
izvatan proti kašlju, hripaviću, vrtalobli,
granol i mnašoj bolesti; i stakienca 60
nov. Koristniji nego li svi u trgovini se
nalazeći siropi. 32-31

krv čistice kruglice o. kr. povl.
nobi anjele u nijednom gospodarstvu manj-
kati; ona su vod klud puta pomogla kad
je čovjek izvoren, kod glavobolje, kod su
stvaranja ude, pokvarom žolnaca, kod jet-
njih i bubrežnih bolestih; u stakienca 30
nov., jedan zametak za 6 stakienca i
for. 5 nov. Ispod jednog zavitka se poštom
ne odpravila.

Gori navedene spovaljitate, koje su
mnogoljetnim izkustvom kano onobite
uspješne pripoznato, imade uvijek šteto u
zalogi i raspoloživa odmah poštarstvom pouz-
debum Adressa je:

Liekarna Trnkoczaj-a,
na velikom mestnom trgu
u Ljubljani.

BIK čistega pljemena, priporočena po
tržakemu poljedelskomu društvu,
star dva leti na prola) je pri G. Frauerju
na Kufinari (Rozzoli 478).

ICCOLI-EVA ESSENZA ZA ŽELUDCU
G. PICCOLI-VIA LJUBLJANA

Ozdravilni faktor je razvedeno iz zdravilnih
iz zdravilnih sprizalnih belzani i belzani u
velikih, bošnje, krt, žolnaca i premen-
javno mralice, zabasane, henerolije, zlatenice,
mjigano itd. in je najbolji pripomoček svopi
glite pri otroh.

Posliji izdelovalci po pošti i stakiencah
po 12 stakienca za 1. gid. 36 novce.

Pri večem številu dob. se primeren odpaat.
v steklenicah po 45 soldov. se prodaja v
Trstu i lekarnah: Foraboschi, Lefenburg,
Lipmanni, Pozzetto, Pizzamonte, Prandini,
Ravasini in Zanetti in škoro v vseh lekarnah
Pisa oseketa, v Trojaski, iste in Dalmaciji.

G. Gave, Piccolij, lekarniku u Ljubljani.
Na zahtjev potrdjujem, da sam Vas cvit
za želudac, kojeg nastavim sa mi dobro po-
znate, uspješno rabio u mnogo sluđajevah
proti bolosti u žludcu i zlatoj žili.
Ljubljana mjeseca j nara 1891.

Dr. Emil vitez pl. Stokli
o.v. vladni asistent i znanj. št. zdravstvenog izvostelj.

Podpisani potrdjujem, da ima želudca
usencia ljubljanskoga lekarnika Piccolij-a hitro
i preduju zdravstveno moći. S njim ozdravilo
je mnogo ljudi moje i susedne županije; komad
za prodju dan, dan ni bi tko došlo k meni, to
me prost za jednu stakienicu želudca usencia,
kojih imam uvijek nekoliko pripravljenih.

A. Vlastik, župnik-doktor, Plominj, Primorje.

Antihelmom najbolje zdravilo proti pro-
hladi, kostobolji, ostali delavnih štucali, bo-
lostim u križu i u prsti, protubolnim bolestim
u glavi i u zubih. Stakienca 40 nov.

Pastile antioznake; (koloski proti glitam)
izkustveno zdravilo proti glitam; stakienca 10
nov., 100 komadićah 50 nov., 1000 komadićah
2 for.

Saltolice pastile proti prehladjenju najbolji
pomoć proti davi (asthmatu), plućnim, prantim
i vrtnim bolestim, proti kašlju i hripavoci
Stakienca 20 nov.

Zelišni prašni sirop. Ta iz ljokavilnih bi-
linah izdijalni sirop rabi se u najboljim uspo-
sobim proti svim prantim i plućnim bolestim,
zaščitju kašlju, hripavoci, dušiljivom ku-
šaju itd. Odraslimi netka uzmu 2 do 4 žlice
svaki dan, djeca toliku zlice. Stakienca 30 n.

Tu navedeno, kako
i sva druga zdravila
se uvijek trike doba u
lekarni. 3-30

OSVALDO PITTINI
Odklikovan 9. 1871.

Tvornica ekonomičkih ognjištah
od željeza ili zemljanah za gotione, krčme
i obitelji. Priugotavlja takodjer ognjišta sa
kolonom vodenim tlakom, koji tjera vodu i u
više spratova. Obavlja namudra za Trst i
izvana. Troškova za narudbu izvan Trsta
plaća narudbištelj.

NB. Ognjišta pravi polag injeza iz žel-
jeza i ot na. Nadalje imade na skladišču
Pećih sa regulatorom,
koje su vrlo elegantne, uzimlju malo pro-
stora, dobro griju u upravljuju sa regula-
torom. Podi Friedland navršene sa venti-
latorom i regulatorom. Sustav Mullingerov
sa neprestanim ognjem. Njimi se griju po
2-3 sibe.

Zanimivo za obitelji.
U ulici Via Nuova, kuća Muratti naproti
paladi Salem nalazi se 48-30

Novi dućan
grije sa prodaju na veliko i malo uz nizko cijeno
tkanina svaka vrsti. Četke, metke iz silke i iz
konjake griva; šetila za noge, angove i kni-
svakolike; novčeno platno; lonca sa cvilje-
i za riba; platno za vezenje, fino sapuna te
svakovrstnih predmeta za tapetara.

Dobiva se i za mjesečne obroke.

ZANIMIV OGLAS
U velikom eklatičnu pokuštvu i
tapecerije **G. Ghorsolak-a** Via Farneto
br. 12. I. p. imade uvijek pripravili
sustah za postelje, izpunjenih sa veoma
dobrom tvaru u cieni od 6 for. napred.
Divani i sofa izpunjeni i pokrili
veoma dobrom tvaru kretona i jute u
cieni od 15 for. napred.

Pokuštvu za sobu, sjedala, naslo-
njači, stolice tapacirane itd.

Prima svaku narudbu tapecerije uz
povoljniju ciju nego li ostali, hitro da
imade vlnitnu radioniku tapecerijah,
drvoelstava i skladišče tvari za po-
kuštvu. 48-46

Do sv se i za mjesečne obroke.

Skladišče
POKUŠTVA I TAPECERIJE
Corso br. 41
blizu „Monte Verde“.

Do 21. augusta otvorio je trgovina po de-
pšeni naznačenu trgovinu sa velikim
izborom pokuštvu svake vrsti i uz ta-
kovo cijeno, da se neboli konkurence
Raffaele Italia
10-11
Narudbo se obavljaju za
tuzemato prosto od dvofje.

SUKNO ZA ODIELA
od trajačje ovčje vune za čovjeka srednje
veličine:

3-10 metra	za fr. 4-96 iz dobre vune
za odiešo	8-10 bolje
	10-12 fine
	12-40 prav fina

p-ruceni iz najfinije volne u najvećjih
parvah najnovije za sušena obladiša za
goapć, meter f. 2.

Čini krzni palmetron iz štete volne za
zimni palatol za dama, meter f. 4.

Patne pliede po f. 4, 5, 8 do f. 12. Jedno.
Zelo lepa obladiša, blače, vrine sukne,
tkanine za sukne i za dežne plašće (tuffi),
rašalina, komis, (grebenina), cheviro, tri-
cote, sukno za dame u bijele, peruvians,
dosking priprepa.

I. STIKAROFSKY
utemeljeno 1849.

Skladišta tvornice v BRNJ (Brünn)

Uzori prošti. Ogledke za eg krojače
napreše. Požiljave u povizjem čez f. 10 profa.
Imam stalno zalogo sutinja i vrednosti
f. 100 000 a vr ter se ob sibi umo, da mi
u moji svetovni trgovini mnogo ašankov
po 1 do 5 metrov doljih preostaju; prisiljen
sem tedaj kratec zelo zlaten tvoriteln oml
razpečavati. Vsaq razumen človek mora
razvideti, da se od tako malih kosov ne-
morašo pušijati uzori, ker bi od kacič sto
morošo prilik kralu, nič ne ostalo, in ju
torej zgolja šlaparja, ako tvornice za sukno
ostankine priške oznanjujejo, saj se v ter
stakiencah prilijčni odrezki od celih delov in
ne od krajcev; namen takega postapanja
je razumljiv. 48-31

Neprijetni ostank se zamenjajo ali pa
vo denar povrne.

Doplevati se mora nemški, magjarski,
saski, poljski talijanski in francoski.

LIUIGI CADORE
limar zaprisegnuti
procentitelj.

Odklikovan srebrnimi koljnjami na izložbah u Trzinu 1869-1871-1882.
Radionica utemeljena godino 1857.
Via Torrente broj 1205-26 - TRST.

Ima na skladišču:
Velik izbor kupeljnih žirbovah, badanjnih, i ostalih posudah; strojevah po najnovijem
sustavu za ogrijeti vodu u budnjih, što a- prodaje uz gotov novac kano i uz mjesečne
obroke; uz leže pogodbe daju se na njam. Nadalje imade mjerah za tkucine, žito, ulje,
patrolj od 10, do 50 lit bazilovane e. k. buđarskim uredom.

Na stalnoj izložbi drž. oznaka kupelj na želez i drugih limarskih spremah. Suvišć br.
4 barometra, oznađitelje vjetrovah za listne dverice lušće, gloriote itd. itd.
48-14
Sve uz najumjereniju cijenu.

G. Piccoli-ja
«pri angelu»
Ljubljana,
Dunajska cesta,
gdje se narudbo od-
mah po poštarstvom pouzdeću izvršuju.

PROSTO od carine.

NAJBOLJE
POKUŠTSTVO
jeftino, u velikom izboru kod
IGNACIJA KRON-A u TRSTU
4-8 ulica al Teatro br. 1 (Tergetsten).

Illustrirani cienik šalje se na zahtjev badava i franko.

Velika partija
ostanakah sagovah
(10-12 metrah) šalje uz pouzdeć
komad po 3 for. 80 nov.

L. Storck, u Brnu.

Tvar, koja se nebi dopala, može
se zamjeniti. 2-2
Uzoreći se šalju badava i franko.

Velika partija
odrezakah sukna
(3-4m.), u svih bojah za cele muške
odjeće, šalje pouzdećem po 5 f. odrezak.

L. Storck u Brnu.

Tvar (sukno), koja se nebi dopala,
može se zamjeniti.
Uzoreći se šalje badava i franko.

Nepogrjesivo!

Svaki dobio iznos
natrag, kod koga bi
moj sigurno djeluju

ROBORANTUM
(sredstvo za zdravlje)

beuspješnan ostaje. Isto
tako sigurno djeluje
protiv celarosti, spuš-
tanju koje peruti i
osjećaju Uspjeh viš-
putnim trahj m
boza po 1. for. 50 nov. i boza za probu
po 1 for šalju 1-1

J. Grolich u Brnu.
Roborantium opetovno upotrebljan
pokazuje takodjer dobar uspjeh protiv
slabosti i glavobolji.

U Trzinu: Putar Slovočevi, farmacia. Mr. Mar-
tina. Via Sanita 13. Praemator Ijak. Hrvat-
ska Slavonija: Zagreb: samo G. Arzini
Rjeka: Gmeiner. Gospić: Vouk. Ivance kraj
Varaždina: Jmoš. Ivačić grad: Tolovčić
Jaska: Tamaž Karlova: Fündels. Petri-
nja: Grgić Zemun: pl. Benko. Sisaak:
Guraky. Varaždina: Rivli. Vinkovci: pl.
Aleman. - **Bosonija:** Sarajevo: pl.
Peyel, lekari. D. Tuzla: Pešitović,
Bjelovar. **Dalmacija:** Zažar:
Antonić. Šalje: Aljović.

Tužno se može takodjer
dovoliti *Ena de Hibe*, izloženo sred-
stvo ljepote, koje uzdržuje svečest i bio-
loški puti. Cijena 50 novčića. - *Banquet*
de Serai de Grolich, vanj za rub-
ce i elegantni sviet. Ovo je bioer
svih vanja. Radi vanradno lijepe sprave,
sluzi i kuo daj za Božić i linendan. Cijena
for. 1.50

ROB COCCOLA
posebnost
e li priv. in odklikovane tvornice
ROMANO VLAHOVA
V SIBENIKU.

Podružnica v Trzinu: Via S. Lazzaro 1 B

Prijeten, krepčalen liker,
odlikovan se zle isni kolj-
njami in diplomatami na raz-
stavah v Skradinu, Napulju,
Trzinu, Sv. Vidu, Linciu, na
Dunjuju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod Junj. erus co
munie in oš žih želježič
naravnjeni liker je pri jetnega
člusa.

Jako pospešuje pri bav-
ljenju in sa rabi u dobrom
uspjehem za krepčanje osla-
bilih moći, ker je dokazan
njega zdravilni upliv na
živce, možgano in na hrb-
tunec.

Prođjo na debelo pre-
skrhjuje moje liše v Sib-
niku in v Trzinu.

Pradija na drobno v vseh kavarnah,
prodajnicah likerjav in stadiščanjih.

Nepotvariti pravi liker se poziva po
stakienici, v kateri je vimezna trina, po-
temu po zamah i grom in po malom
oviklu i autografvano firmo **Romanov
Vlahov.** 23-48-12

VLAHOV

Likvor okrepiljuči želudac odobren po vseh oblastih na dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialkom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1.-A.

Ovaj likvor, koji se uzime je mješkan sa vodom, kavom, vinom, i sam II juhom, sastavljen je iz vegetabilnih sokova, imajući zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod probavljajućih organa; nadalje čisti krv izpravljajući slabost i tromost i pospešujući tek. On čisti polaganu, uništjuje gljivice ublažujući kroničke iritacije jetara, slezina, umanjujući sve malo po malo zadržanje bolesti hemoroidab. Uzima se likora ekonomično, čuva od otvorenih posuda, proizvedući koli od pokvarenosti od škodljivih posudila, koje do vječanosti duže veliki broj neurednih. Zauzeta iz malo današih dovojak, koji se služi tim likvorom čini, da mu je površana životna snaga, i čuvavtu blagotajna štiti ga zadovoljnim, produbljenim i svježim za svaki dan. 18-10

Da se olakšati kupovanje obiljevu gospodar Wornica osnovao je na široko rasprostranju svoga likvora, koji se može dobiti u svih kavanah i rakijarnicah.

Veliko skladište šivaćih strojeva

izvornih, za svaku porabu. Skladište čvrstih biagiara, koje nije moguće razbiti a sjejanje su proti ognju.

Veliki izbor svetiljaka za pećnice, fiola i prostih, za objesiti i za prenositi. 48-17

Prodaja svakojakih spremah za strojeve, sa vliantom radioni- kom kovča mehanika; primaju se poprave svakojakih strojeva kod

FILIPA BATTICH-A

TRST, Via Acquedotto broj 29. Naručba izvršila se neod- vlačno uz pouzdanje. — Ciena neboja se konkurence.

Latteria Milanese

(milanska mljekarna) Acquedotto br. 17.

Podpisani smatra si dužnošću, upozoriti mnoge poručitelje, da ima u mljekarni sveža i suha voća: izvratna divljačina, zelenih avo- polag, kolača na trgu Hieba gno- vazkog, kolača metastački, elastični padovanskih, gorkih, kolača salon, masla sveža svaki dan iz Milana. Krema za ovariti, tušenog povrha prve vrste, kisela mleka. Za objede i solrda ovršnjaju se naručbe sa pladimci povrhom nozato naršenei, lakodjer u lodu. Naručba za pokr- ljuju izvanju sa neodvlačno, nu ne izpod 5 kilog. 49-32

M. Melchior.

Tekuće ZLATO i SREBRO

za pozlađenje in polopšanju okvirov, roči iz lesa, kovine, pore-lesa in stekla; za posušenje, vankovratnih stvari iz kovine. Vsealke laliko sam posuheri ali pekalni, katore kol reč. Jedna steklenica stano 1 gld. v go- tovinu (tudi v poštilni marke), ali z pouzajem pri L. Fellhu Jan. u Brna (Moravsko). 6-3

Ljekarna Trnkoczy

uz vlačno na velikom gradskom trgu u LJUBLJANI

prporuča i raspošilja: poštarškim pouzajem

MARIJAEJSKE KAPLJICE za želudac,

kolim se imadu zahvaliti na biljaku ljudih u zdrav- lju inu di izvestan vpleh kod svih bolostih želudca te su nepredvidno sred- tvo proti: omanjkanju teko, slabu želudca, ureku, vjetrovanu, koliki, krču u želudcu, bitu eroa, zatvoru želudca, glistam, bolosti vrabce, na jetrih i proli zlati žili

Opomena. Jos jednom treba opomenuti, da su svu kapljice izo- šte velikomu potvereno. Mnogo imadu ljudih, koji m-jozaju pripravi ovih kapljicah i razpaujavaju nad imenom „Marijaejs- ske kapljice“, ove lakno poddelane medju ljud- stvo Ove kapljice nisu, rast neupajha, prav- „Marijaejske kapljice“. Tko daki- želi praviti „Marijaejske žilu dcah kapljicah“, neka uvijek pazi na gorji i sliku majke Božje, koja i ja znamo biti in svakoj steklenici doživljaju se in Ljekarni TRNKOCZY, uz vlačno in Ljubljani; jeto najbolje i kate z mozoju zalivaču psnu potvrduju najprotokusanju i uspješnu kapljice proti svim želudacim in bolest in njihovim po- sledicam. — 8

1 staklenica valja 20 nov.; 1 duos 2 for. 5 ducah samo 8 for.

Postom raspošilja se najmanje jedan duos staklenicah. Naslovo:

Ljekarna Trnkoczy u Ljubljani.

Jesenska lječidba The Millfiori

najbolji lek za čišćenje i stvaranje krvi. Izvestan proti neteku, stezanju u želudcu, hipokondriji, hemoroidam i kožnim bole- stim. Dobiva se u Ljekarni

PRAZMARE 7-12 (kod dvih čenah) Gradski trg Ljubljani u Trstu.

Podpisani javlja, da je otvorio u Barkoli, da ugodi naručnikom, filijalku sveje dobro poznate krojačnice nalazeće se u ulici S. Antonio br. 5. Pošto je ta filijalka isvan carinske granice, naručbe su prosta

od carine

i obavljaju se uz najveću točnost radnje i uz nisku cianu.

Ciene jesu: Podpuna odela od 1. 10 i više Hlače 8-50 Praluc 8- Gornji kaputi 9

Pellegrino Levi

krojačnica sa skladištem sukna, ulica S. Antonio br. 5 Trst. Naručbe se obavljaju uz pouzdanje neodvlačno 62-15

Prvi ustav Ekonomička krojačnica

Ivana Batelli-a

Via Barriera vecchia N.ro 6. I. piano. Sgotavljaju se odjeća polag mjera, najvredom brzinom i elegancij, uz najjeftinji ciena. Naručbe se obavija uz pouzde

Podružnaja u Trstu e. kr. povi. austrijskog vjeosajiskog zavoda za trgovinu i obrt.

Novi za ulkamačenje u bankah uz

4-dnevni odkaz 3 1/2% 8-dnevni odkaz 3 1/2% 30-dnevni odkaz 3 1/2% u napulondorih uz 30-dnevni odkaz 3 1/2% 3-mjesalni odkaz 3 1/2% 6-mjesalni odkaz 3 1/2%

Okruzni odel

u bankah 2 1/2%, kamato na svaku svotu a u napulondorih bez kamatah.

Naputnice

za Bro, Prag, Peštu, Brno, Tropsavu, Lavov i Riuku, nadalje Zagreb, Arad, Grac, Hermannstadt, Innsbruck, Clotovacu, Ljubljana, Salcburg bez troškova.

Kupnja i prodaja

od dovinah, efektah, likodjer unovđenju kupnovah uz 1/2% provizija.

Predjam

na varantno, uvjeti na spoznamjenje uz otvor kredita u Londonu ili Parizu 1/2% provizije za 3 mjeseca.

Na otokta, 6% godišnjih kamatah do iznosa od fr. 1000; na povedo iznosu glasom posebnoga sporazumjenja.

U Trstu 1. oktobra 1884. 52-43

Macerata & Battara.

Podpisani žuste se objaviti trgovcem obrtnikom, novčarom, osjepruvajućim obrtnikom in, da su otvorili ovija tvornicu Pečatah vulkaniziranog kaučuka.

Cena hr. 47 - I. p.

Ja jamče za točno i dobro izradjenje svojih p čuhtih luko, da se mogu natjecati sa onim berlinskih i bečkih tvornicah i što se tiče sveoma netkih cianah. Izradjuju se pečati kojezo drago polobe; Pečati, Bjoatere, prikladni za drvno, kano; sa- tošci, medaljoni automatični, štampice za šilice. Crayon sa porom-pečatom in, in, Pečati sa dnevnikom i za označiti registre naslove, dionice in, 48-38

Priljublja se lakodjer pečati na papru- vak. Naručbe iz okr-žno obavljaju se bez platno. Sa odličnim stovajnim

Macerata & Battara.

Veliku pozornost

zbujujo povod u najboljih dunajskih fabrikah stekla izletovane in po na- vodno najvišjih zdravstvenih oblasti iz volne, naručene gostoljani in modni

zimski jopići

za zavarovanje zdravlja.

Mojl jopići za obvarovanje zdravlja so najpogekša in najzdravejša obleka. kor: 1 Obranu telcu primerno gor- kot; 2 Varnijo telo pred prehl- jenjem kajli posuši pot, ki se po njem nareja; 3 Podnajo se po vsakem te- lesu, ter so 4 Izvredno praktični, pri ravni in v c-nd, ker stanojo in 1 for. 80 nove.

Vaktori, kolemy je lastno zdravlje marl, naj ne pusti in prilike, si jeden jopič naročiti, ker je boljši od vsake d ugo sinake obleke. Naruči se naj prv kakovšiti samo pri

Wiesner Commissions- und Exportgeschäft

Wien, III. Kolonnenstrasse Nr. 8.

Pri naročitvi zdostojte povedati, j-ll se hoče volit, srednji ali majhen jopič. — Poslaja se tudi po poštom noviziti. 8 3

Nova ekonomička krojačnica

Corso br. 26 p. I. 48-32

odjela od sama vune polag mje. Odjela chevit od fr. 12 dalje. Gornji kaputi od for. 10-18. U velikom izboru

odjela fantazije

polag cianah, koje se neboja konkurence.

Takodjer na obroke.

Podpisani usudjuje se upoševiti i vno obširnatvo da je otvorio u ulici Barriera vecchia N.ro 18.

trgovinu od kišobranah

sa bogatim izborom koli evljenih toli vunenih i pamučnih. Popravja lakodjer kišobrane i sunobrane. 24-7

Julio Girano

Svatko može zdrav biti i veliku starost dočekati, njeguje li svoje telo.

Najviše bolostih imadu svoju kileu u krvi, nato mora dobiti svatko svoja pomnju obratiti. Naš in izraživljaj- ni i dugoljetnim izkustvom posečilo se prouti predstvo, koje - gurno, brzo i bez posledicah krv čisti, jači i u omljenom teku uzdržuje. Naš način lečenja je pripoznat i redom te zlat- niimi medaljami odlikovan. Mi liečimo uvijek sa dubrim uspehom nekeje bo- lesti, koje nastaju radi pokostene krvi (bez živog srebra), Zlatine postilice tojni macadam, dalje stadoš kožne bo- lesti, rane, ma kako stare, lijeve, od- nadevja ulkani, kostobolvi, i lip, sve ženske bolesti. Trakciju liečimo mi posebnim načinom i kod inu diceu u vrijeme od jednog sata. K. J. ipro od kila, postuju pomoću racionalnog postupanja, i našimi najnovijim pa- sovi polaganu ali jeftino ozdrav- ljenje. Primamo avo pouzdana dopisa sa obširnim izvještaji o bolesti uz marku za odgovor.

Privatna klinika „Froisal“

3 - Salcburg (Austrija)

Fichtenadel-Extract.

Najnovijim iznaskajem profesora Fichtendadusa, du se može ista upala plućih pismenata na zdravu pluća pomoću znamenit- gijive, po- tvrdjena je iznovice vsošta vriednost čistogm našeg zraka kojeg, usi- keno, ta nebi smio niko kasniti u kuhci, napose u sobah za djevu, bolestanice i spravce upotrebljavati samom bogati narokovni ekstrakt.

Kod katarnih hladskih prsijih, kašlja, kod djece, slabe na prsju, kod kševičkog, težkog alsa, izkuvšivajna krvi i reumatičkih sklopčija, je usnasje sa izvrsnim smekovim ekstraktom pomisnagog i vdišćanog zrakha od nezajenje, sa mnogobrojnim gijivimi uspjesi pos- jedočene vriednošti. Ciena velike staklenice 60 ct. Ciena pindsticane praktične 1 fr.

R. Ringler's Söhne Wien.

32-52

Poština diploma

32-52

Fichtenadel-Extract.

Najnovijim iznaskajem profesora Fichtendadusa, du se može ista upala plućih pismenata na zdravu pluća pomoću znamenit- gijive, po- tvrdjena je iznovice vsošta vriednost čistogm našeg zraka kojeg, usi- keno, ta nebi smio niko kasniti u kuhci, napose u sobah za djevu, bolestanice i spravce upotrebljavati samom bogati narokovni ekstrakt.

Kod katarnih hladskih prsijih, kašlja, kod djece, slabe na prsju, kod kševičkog, težkog alsa, izkuvšivajna krvi i reumatičkih sklopčija, je usnasje sa izvrsnim smekovim ekstraktom pomisnagog i vdišćanog zrakha od nezajenje, sa mnogobrojnim gijivimi uspjesi pos- jedočene vriednošti. Ciena velike staklenice 60 ct. Ciena pindsticane praktične 1 fr.

R. Ringler's Söhne Wien.

32-52

Odlukoyan grafički zavod.

EN. FREISINGER for. 1-60

U TRSTU (Palazzo Lloyd v ju mrcato 50-20 vechio N ro 4)

Pečati iz kaučuka

Najprikladniji žepni pečat sa perom, olovkom i bilježnicom samo for. 1-60

Samoglasan žepni pečat fe. 1-50

for. 1-50

Nadaje savokratno pečato za odlinske, zapne in. urede uz najjeftiniji cianu.

for. 1-50

for. 1-50

for. 1-50

for. 1-50

for. 1-50

for. 1-50

Čudo obrta!

Samo for. 7-75

vojl kod mero od danas izvrstna Vasilontopka Remontorka iz pravog dojde zлата in srebrnog nika, koja sa nateže ina ključca sa spravajni kuzaluh i sa tanko uređenim nikloovim strojem Za gospodje, vrlo nisko ciena samo for. 8-50. Ista od

13 lotnog srebra, kušana od e. k. baždarskog ureda for. 12. Samo for. 7-20

Ankerovka

iz najfinijeg dojde zлата in srebrnog nika sa 15 rubina sa kuzalom sekunda na inu- nutu točnu. Samo for. 5-10

Žepna cilindrovka

iz najfinijeg francuzkog dojde zлата in srebrnog nika. Ista in 13 lotnog srebra, kušana od e. k. baždarskog ureda, silno pozlaćena for. 6-50. Ove ure jesu ilno gravirane i gul- lohirane, na minutu točno u

za točnost 5 god. garantirano. Excelsior briljanti

Samo for. 3-50

jestu in 13 lotnog zлата sa excelsior briljanti u elegantnoj štampiji podstavljenoj sa sametom. Samo for. 3-50

par naušnicah

Medaljon ili narukvica

iz 6 karatnog zлата sa excelsior briljanti u vrlo elegantnoj štampiji podstavljenoj sa sametom. Samo for. 3-50

iz 6 karatnog zлата sa excelsior briljanti u vrlo elegantnoj štampiji podstavljenoj sa sametom. Samo for. 3-50

par naušnicah

Medaljon ili narukvica

iz 6 karatnog zлата sa excelsior briljanti u vrlo elegantnoj štampiji podstavljenoj sa sametom. Samo for. 3-50

iz 6 karatnog zлата sa excelsior briljanti u vrlo elegantnoj štampiji podstavljenoj sa sametom. Samo for. 3-50

par naušnicah

Medaljon ili narukvica

iz 6 karatnog zлата sa excelsior briljanti u vrlo elegantnoj štampiji podstavljenoj sa sametom. Samo for. 3-50

iz 6 karatnog zлата sa excelsior briljanti u vrlo elegantnoj štampiji podstavljenoj sa sametom. Samo for. 3-50

par naušnicah

Medaljon ili narukvica

iz 6 karatnog zлата sa excelsior briljanti u vrlo elegantnoj štampiji podstavljenoj sa sametom. Samo for. 3-50

iz 6 karatnog zлата sa excelsior briljanti u vrlo elegantnoj štampiji podstavljenoj sa sametom. Samo for. 3-50

par naušnicah

Medaljon ili narukvica

iz 6 karatnog zлата sa excelsior briljanti u vrlo elegantnoj štampiji podstavljenoj sa sametom. Samo for. 3-50

iz 6 karatnog zлата sa excelsior briljanti u vrlo elegantnoj štampiji podstavljenoj sa sametom. Samo for. 3-50

J. H. Rabinovicz

WLEN

III. Hintero Zollamsstrasse 9

Novi ustav

za postredovanje službah i za služenjad te za stanove, sa tu i inozemstvo

Pustene kapute

za gospodje

u svih bojah, bogato tamburirane, dostatno dugačike i široke, raspošilja se poštarško pouzajem, komad 3 for.

L. STORCH u BRNU